

pregovarački tim

PREGOVARAČKI TIM

EUROPEAN UNION

Crna Gora
Ministarstvo evropskih poslova

* Izrazi koji su u ovoj Brošuri upotrijebljeni za fizička lica u muškom rodu, podrazumijevaju iste izraze i u ženskom rodu.

Uvodna riječ ministra evropskih poslova – glavnog pregovarača

Crna Gora je uspješno zaokružila petu godinu pregovora. Duboko smo zašli na putu do cilja koji smo sebi postavili – članstva u EU. Rezultati koje smo tokom prethodnih godina postigli su doprinijeli unapređenju stanja u gotovo svim društvenim oblastima i postavili stabilne temelje za dalja napredovanja i nove evropske uspjehe.

Posebna vrijednost prvih pet godina pregovora je u tome što smo osnažili unutrašnji dijalog i saradnju po pitanju članstva u EU. Ideja evropske integracije, kao unutrašnjeg zadatka i cilja od čijeg ostvarenja će imati koristi svi naši građani, udružila je ogromni raspoloživi ljudski kapital u zemlji, kroz objedinjavanje potrebnih znanja, iskustva i energije. Formirali smo kvalitetnu pregovaračku strukturu koja broji gotovo 1.400 članova, predstavnika sve tri grane vlasti i civilnog sektora.

Poseban uspjeh crnogorske administracije i cijelog društva, koji je istovremeno i nagrada za ostvarene rezultate, predstavlja otvaranje pregovora u 28 pregovaračkih poglavlja: 1. Sloboda kretanja robe, 4. Slobodno kretanje kapitala, 5. Javne nabavke, 6. Privredno pravo, 7. Pravo intelektualne svojine, 9. Finansijske usluge, 10. Informatičko društvo i mediji, 11. Poljoprivreda i ruralni razvoj, 12. Bezbjednost hrane, veterinarstvo i fitosanitarni nadzor, 13. Ribarstvo, 14. Saobraćajna politika, 15. Energetika, 16. Porezi, 18. Statistika, 19. Socijalna politika i zapošljavanje, 20. Preduzetništvo i industrijska politika, 21. Trans-evropske mreže, 22. Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata, 23. Pravosuđe i temeljna prava i 24. Pravda, sloboda i bezbjednost, 25. Nauka i istraživanje i 26. Obrazovanje i kultura, 28. Zaštita potrošača i zdravlja, 29. Carinska unija, 30. Vanjski odnosi, 31. Vanjska, bezbjednosna i odbrambena politika, 32. Finansijski nadzor i 33. Finansijske i budžetske odredbe i privremeno zatvaranje pregovora u tri poglavlja 25. Nauka i istraživanje, 26. Obrazovanje i kultura i 30. Vanjski odnosi. Ovi uspjesi su potvrda posvećenog rada, dobrih rezultata i stimulans da se nastavi još bolje.

Nastavljamo s reformama koje imaju za cilj dalju političku i demokratsku stabilnost, kreiranje ambijenta koji će unaprijediti ekonomski rast i razvoj u pravcu poboljšanja životnog standarda naših građana i koji će imati konkretne pozitivne efekte u svim oblastima. Osim rada na usklađivanju domaćeg zakonodavstva s evropskim

propisima u svim oblastima i njegovoj adekvatnoj primjeni, fokus će biti na daljem jačanju našeg administrativnog kapaciteta, izgradnji novih institucija i postizanju mjerljivih rezultata u praksi.

Članstvo u Uniji otvara mnoge mogućnosti, ali se za njih treba na vrijeme pripremiti jačajući vlastite kapacitete, izgrađujući ekspertizu kroz unapređenje potrebnih znanja, vještina i sposobnosti, jačanje konkurentnosti i podizanje kvaliteta. Zato pristupne pregovore shvaćamo kao mehanizam koji će nas postepeno pripremiti za pravila funkcionisanja koja važe unutar EU.

Brošura Pregovarački tim ima za cilj da predstavi organizaciju i koordinaciju procesa pristupanja, osvijetli koristi koje će građani imati u konkretnim pregovaračkim poglavljima, ali i ukaže na predstojeće zadatke i obaveze u 35 pregovaračkih oblasti. Na ovaj način se podsjećamo i na najvažnije rezultate i uspjehe koje smo ostvarili od početka pristupnih pregovora, koji svjedoče o posvećenosti i odlučnosti cijelog društva da Crnu Goru uvede u klub najrazvijenih država kontinenta.

Aleksandar Andrija Pejović

Evropski savjet je 9. XII 2011. prihvatio preporuke Evropske komisije od 12. X 2011. o otvaranju pregovora sa Crnom Gorom u junu 2012.

„Evropski savjet pozdravlja ocjenu Komisije o dobrom napretku koji je Crna Gora ostvarila, čime su postignuti ukupni zadovoljavajući rezultati. U cilju otvaranja pregovora o pristupanju s Crnom Gorom u junu 2012, Evropski savjet zadužuje Savjet da ispita napredak Crne Gore u sprovođenju reformi, s posebnim fokusom na oblasti vladavine prava i osnovnih prava, posebno u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala, na osnovu izvještaja koji će predstaviti Komisija u prvoj polovini 2012. Poziva se Komisija da bez odlaganja predstavi okvir za pregovore s Crnom Gorom u skladu sa zaključcima iz decembra 2006. i uspostavljenom praksom, takođe uključujući novi pristup koji je predložila Komisija u pogledu poglavlja o pravosuđu i temeljnim pravima i pravdi, slobodi i bezbjednosti. Komisija se, u tom kontekstu, takođe poziva da pokrene proces analitičkog pregleda usklađenosti pravne tekovine EU s Crnom Gorom u gorenavedenim poglavljima.“

Nakon odluke Evropskog savjeta o početku pregovora s Crnom Gorom, Vlada je 29. XII 2011. imenovala ambasadora Aleksandra Andriju Pejovića za glavnog pregovarača za vođenje pregovora o pristupanju CG Evropskoj uniji, dok je 2. II 2012. donijeta Odluka o uspostavljanju strukture za pregovore CG i EU.

Uslijedilo je formiranje 33 radne grupe za vođenje pregovora po pojedinim poglavlji-
ma pravne tekovine EU i imenovanje 10 pregovarača-članova Pregovaračke grupe.

Pregovaračka struktura danas broji gotovo 1400 članova uključujući predstavnike svih društvenih struktura, državnih institucija, akademske zajednice i civilnog sektora. Jednu trećinu ukupnih članova pregovaračke strukture čine predstavnici civilnog društva, dok 55% strukture čine žene. Shodno fazama pregovaračkog procesa, pregovaračka struktura učestvuje kako u pripremi i sastancima analitičkog pregleda zakonodavstva (skrining), tehničkim sastancima, pripremama i izradi pregovaračkih pozicija Crne Gore, tako i ispunjavanju obaveza koje proizilaze iz pregovaračkih dokumenata.

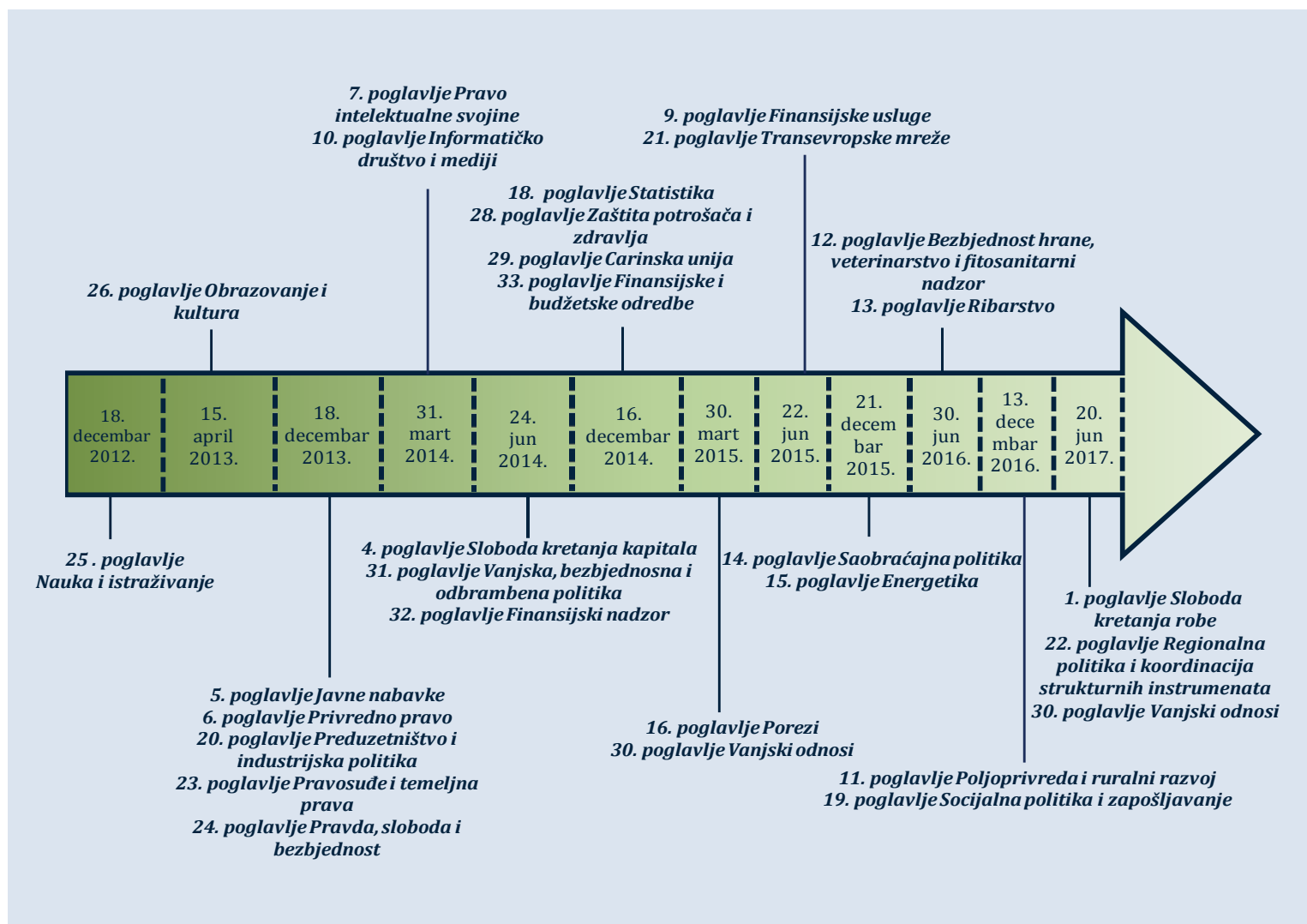
U Briselu je 29. VI 2012. održana Međuvladina konferencija između Crne Gore i EU kojom su i formalno počeli pregovori o pristupanju. Crnogorsku delegaciju je na Međuvladinoj konferenciji predvodio ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Milan Roćen, a u ime EU su učestvovali evropski komesar za proširenje i susjedsku politiku Štefan File i danski ministar za evropske poslove i predsjedavajući Savjetom EU Nikolaj Vammen.

Otvaranje pristupnih pregovora, Brisel, 29. VI 2012.

PROCES OTVARANJA PREGOVORA – PO POGLAVLJIMA

DECEMBAR 2012 – DECEMBAR 2016.

PREGLED POGLAVLJA

25. Nauka i istraživanje	14. Saobraćajna politika	32. Finansijski nadzor
26. Obrazovanje i kultura	15. Energetika	33. Finansijske i budžetske odredbe
30. Vanjski odnosi	16. Porezi	2. Sloboda kretanja radnika
1. Sloboda kretanja robe	18. Statistika	3. Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga
4. Sloboda kretanja radnika	19. Socijalna politika i zapošljavanje	17. Ekonomska i monetarna unija
5. Javne nabavke	20. Preduzetništvo i industrijska politika	27. Životna sredina
6. Privredno pravo	21. Trans-evropske mreže	8. Konkurencija
7. Pravo intelektualne svojine	22. Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata	34. Institucije
9. Finansijske usluge	23. Pravosuđe i temeljna prava	35. Ostala pitanja
10. Informatičko društvo i mediji	24. Pravda, sloboda i bezbjednost	
11. Poljoprivreda i ruralni razvoj	28. Zaštita potrošača i zdravlja	
12. Bezbjednost hrane, veterinarstvo i fitosanitarni nadzor	29. Carinska unija	
13. Ribarstvo	31. Vanjska, bezbjednosna i odbrambena politika	

- Privremeno zatvoreno poglavlje
- Otvoreno poglavlje
- Predata Pregovaračka pozicija
- Izrada o izvještaja o ispunjenju mjerila u toku
- Izrada Pregovaračke pozicije u finalnoj fazi
- Rad na početnim mjerilima
- Poglavlja se ne pregovaraju

STRUKTURA ZA VOĐENJE PREGOVORA O PRISTUPANJU CRNE GORE EVROPSKOJ UNIJI

Struktura za pregovore o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji je uspostavljena Odlukom Vlade Crne Gore od 2. II 2012. Kasnije je, 6. III 2014, dopunjena Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o osnivanju strukture za pregovore o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji.

Navedenom Odlukom uspostavljena su sljedeća tijela:

- Kolegijum za pregovore
- Državna delegacija
- Savjet za vladavinu prava (formiran 6. III 2014. Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o osnivanju strukture za pregovore o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji)
- Pregovaračka grupa
- Radne grupe
- Kancelarija za podršku glavnom pregovaraču
- Sekretarijat pregovaračke grupe

Kolegijum za pregovore

Radno tijelo Vlade koje razmatra predloge pregovaračkih pozicija i nakon sprovedene procedure u nadležnom radnom tijelu Skupštine Crne Gore, dostavlja ih Vladi na usvajanje.

Na Kolegijumu za pregovore se raspravlja o svim pitanjima u vezi s pregovorima i odlučuje u vezi s najosjetljivijim pitanjima koja proističu iz pregovaračkog procesa. Dosad je održano sedamnaest sjednica Kolegijuma.

Kolegijum čine:

1. Predsjednik Vlade
2. Potpredsjednici Vlade
3. Ministar evropskih poslova i glavni pregovarač

U radu Kolegijuma za pregovore mogu učestvovati i drugi ministri.

Državna delegacija za pregovore o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji

Državna delegacija vodi neposredne političke razgovore i pregovore s državama članicama i institucijama Evropske unije i odgovorna je za uspješno odvijanje pregovora po svim poglavljima pregovora – pravne tekovine Evropske unije. Za svoj rad odgovara Vladi i djeluje u skladu sa smjernicama za pregovore koje usvaja Vlada. Nakon svakog sastanka međuvladine konferencije između Crne Gore i država članica Evropske unije na ministarskom nivou, državna delegacija podnosi Vladi izvještaj o stanju pregovora, a priprema i posebne izvještaje, ukoliko to Vlada zatraži.

Članovi Državne delegacije su: Šef Državne delegacije- Ministar evropskih poslova – Glavni pregovarač, zamjenik šefa Državne delegacije – zamjenik Glavnog pregovarača, Šef Misije Crne Gore pri Evropskoj uniji i sekretar Pregovaračke grupe.

Državna delegacija je do sada učestvovala na 9 Međuvladinih konferencija na ministarstvom nivou i na 3 Međuvladine konferencije na zamjeničkom nivou.

Prvu Državnu delegaciju na Međuvladinoj konferencije na ministarskom nivou, povodom otvaranja procesa pregovora sa Crnom Gorom, 29. VI 2012, predvodio je tadašnji ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Milan Roćen. Članovi delegacije bili su glavni pregovarač ambasador Aleksandar Andrija Pejović, ambasador Crne Gore pri EU Ivan Leković i sekretar Pregovaračke grupe Milivoje Jurišić.

Državnu delegaciju Crne Gore na drugoj Međuvladinoj konferenciji na ministarskom nivou, u vezi s privremenim zatvaranjem procesa pregovora u poglavlju Nauka i istraživanje, 18. XII 2012, predvodio je ministar Igor Lukšić, dok su ostali članovi delegacije bili ministarka nauke gospođa Sanja Vlahović, glavni pregovarač ambasador Aleksandar Andrija Pejović, ambasador Ivan Leković i sekretar Pregovaračke grupe Milivoje Jurišić.

Otvaranje i privremeno zatvaranje
25. poglavlja Nauka i istraživanje, Brisel,
18. XII 2012.

Državnu delegaciju na prvoj Međuvladinoj konferenciji na zamjениčkom nivou, povodom privremenog zatvaranja procesa pregovora u poglavlju Obrazovanje i kultura, 15. IV 2013, predvodio je glavni pregovarač ambasador Aleksandar Andrija Pejović, a članovi delegacije bili su ambasador Crne Gore pri EU Ivan Leković, član pregovaračke grupe za 26. poglavlje profesor Anđeko Lojpur, šefica radne grupe za 26. poglavlje Mubera Kurpejović i sekretar Pregovaračke grupe Milivoje Jurišić.

Otvaranje i privremeno zatvaranje
26. poglavlja Obrazovanje i kultura, Brisel,
15. IV 2013.

Državnu delegaciju Crne Gore na trećoj Međuvladinoj konferenciji na ministarskom nivou, povodom otvaranja procesa pregovora u pet pregovaračkih poglavlja uključujući poglavlja vladavine prava, 18. XII 2013, predvodio je ministar Igor Lukšić, a članovi delegacije bili su ministar pravde Duško Marković, ministar unutrašnjih poslova Raško Konjević, glavni pregovarač ambasador Aleksandar Andrija Pejović, ambasador Ivan Leković i sekretar Pregovaračke grupe Milivoje Jurišić.

Otvaranje poglavlja 5, 6, 20, 23 i 24, Brisel, 18. XII 2013.

Državnu delegaciju na drugoj Međuvladinoj konferenciji na zamjениčkom nivou, u vezi s otvaranjem procesa pregovora u poglavljima Informatičko društvo i mediji i Pravo intelektualne svojine, 31. III 2014, predvodio je glavni pregovarač ambasador Aleksandar Andrija Pejović, a članovi delegacije bili su ambasador Crne Gore pri EU Ivan Leković, šef radne grupe za 7. poglavlje Novak Adžić, šefica radne grupe za 10. poglavlje Ružica Mišković i sekretar Pregovaračke grupe Milivoje Jurišić.

Otvaranje poglavlja
7 – Pravo intelektualne svojine i
10 – Informatičko društvo i mediji, Brisel,
31. III 2014.

Državnu delegaciju Crne Gore na četvrtoj Međuvladinoj konferenciji na ministarskom nivou, povodom otvaranja procesa pregovora u tri pregovaračka poglavlja, 24. VI 2014, predvodio je ministar Igor Lukšić, a članovi delegacije bili su glavni pregovarač ambasador Aleksandar Andrija Pejović, ambasador Ivan Leković i sekretar Pregovaračke grupe Milivoje Jurišić.

Otvaranje poglavlja 4 – Slobodno kretanje kapitala, 31 – Vanjska, bezbjednosna i odbrambena politika i 32. Finansijski nadzor, Brisel, 24. VI 2014.

Državnu delegaciju Crne Gore na petoj Međuvladinoj konferenciji na ministarskom nivou, povodom otvaranja procesa pregovora u četiri pregovaračka poglavlja, 16. XII 2014, predvodio je ministar Igor Lukšić, a članovi delegacije bili su glavni pregovarač ambasador Aleksandar Andrija Pejović, ambasador Ivan Leković, član pregovaračke grupe za 18. poglavlje Nikola Fabris i sekretar Pregovaračke grupe Miodrag Radović.

Otvaranje poglavlja 18 – Statistika, 28 – Zaštita potrošača, poglavlja 29 – Carine, i 33 – Finansijske i budžetske odredbe, Brisel, 16. XII 2014.

Državnu delegaciju na trećoj Međuvladinoj konferenciji na zamjениčkom nivou u vezi s otvaranjem procesa pregovora u poglavljima 16 – Porezi i 30 – Vanjski odnosi, 30. III 2015, predvodio je glavni pregovarač ambasador Aleksandar Andrija Pejović. U delegaciji su bili i šefovi radnih grupa za 16. i 30. poglavlje Novo Radović i Goran Šćepanović, kao i sekretar Pregovaračke grupe Miodrag Radović.

Otvaranje poglavlja, 16 – Porezi i 30 – Vanjski odnosi, Brisel, 30. mart 2015.

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić predvodio je crnogorsku delegaciju na Međuvladinoj konferenciji o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji, na kojoj su otvorena dva pregovaračka poglavlja 9 – Finansijske usluge i 21 – Trans evropske mreže. U delegaciji su bili i državni sekretar za evropske integracije i glavni pregovarač ambasador Aleksandar Andrije Pejović, šef Misije Crne Gore pri EU ambasador Ivan Leković, generalna direktorica za bilateralne poslove u MVP Snežana Radović i sekretar Pregovaračke grupe Miodrag Radović.

Otvaranje poglavlja 9 – Finansijske usluge i 21 – Trans evropske mreže, Luksemburg, 22. jun 2015.

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija **Igor Lukšić**, predvodio je crnogorsku delegaciju na Međuvladinoj konferenciji koja je održana 21. decembra 2015. u Briselu, na kojoj su otvoreni pregovori u poglavljima 14-Saobraćajna politika i 15-Energetika.

U delegaciji su bili državni sekretar za evropske integracije i glavni pregovarač ambasador **Aleksandar Andrija Pejović**, generalna direktorica za energetske efikasnost u Ministarstvu ekonomije i šefica radne grupe za 15. poglavlje **Dragica Sekulić**, generalni direktor za vazdušni saobraćaj u Ministarstvu saobraćaja i pomorstva **Nebojša Krstajić**, kao i sekretar Pregovaračke grupe **Miodrag Radović**.

Otvaranje poglavlja 14 – Saobraćajna politika i 15 – Energetika, Brisel, 21. decembar 2015.

Državni sekretar za evropske integracije i glavni pregovarač ambasador **Aleksandar Andrija Pejović**, predvodio je crnogorsku delegaciju na Međuvladinoj konferenciji koja je održana 30. juna 2016. u Briselu, na kojoj su otvoreni pregovori u poglavljima 12. Bezbjednost hrane, veterinarstvo i fitosanitarni nadzor i 13. Ribarstvo. U delegaciji su bili potpredsjednik Vlade **Petar Ivanović**, članica Pregovaračke grupe zadužena za poglavlja 12 i 13, generalna direktorica Direktorata za poljoprivredu i ribarstvo u Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja **Danijela Stolica** i sekretar Pregovaračke grupe **Miodrag Radović**.

Otvaranje poglavlja 12 – Bezbjednost hrane, veterinarstvo i fitosanitarni nadzor i 13 – Ribarstvo, Brisel, 30. jun 2016.

Ministar evropskih poslova **Aleksandar Andrija Pejović** predvodio je delegaciju Crne Gore na Međuvladinoj konferenciji koja je održana 13. Decembra 2016. u Briselu, na kojoj su otvoreni pregovori u poglavljima 11. Poljoprivreda i ruralni razvoj i 19. Socijalna politika i zapošljavanje.

U delegaciji su bili v.d. generalnog direktora za evropske poslove i sekretar Pregovaračke grupe **Miodrag Radović**, šef Misije Crne Gore pri EU ambasador **Bojan Šarkić** i članice Pregovaračke grupe zadužene za poglavlja 11 i 19, generalna direktorica Direktorata za poljoprivredu i ribarstvo u Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja **Danijela Stolica** i direktorica direktorata za evropske integracije, programiranje i implementaciju EU fondova u Ministarstvu rada i socijalnog staranja **Ljiljana Simović**.

Otvaranje poglavlja 11 – Poljoprivreda i ruralni razvoj i 19 – Socijalna politika i zapošljavanje, Brisel, 13. decembar 2016.

Državnu delegaciju Crne Gore na Međuvladinoj konferenciji na ministarskom nivou, u vezi s otvaranjem pregovora u poglavljima 1. Sloboda kretanja robe i 22. Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata i privremenim zatvaranjem poglavlja 30. Vanjski odnosi, 20. VI 2017, predvodio je ministar evropskih poslova Aleksandar Andrija Pejović, a članovi delegacije su bili šef Misije Crne Gore pri EU ambasador Bojan Šarkić i sekretar Pregovaračke grupe Jelena Burzan.

Otvaranje poglavlja 1 i 20 i privremeno zatvaranje poglavlja 30 Luksemburg, 20. VI 2017.

Odbor za evropske integracije

Skupština Crne Gore ima važnu ulogu u nadgledanju toka pristupnih pregovora s EU i usklađivanja crnogorskog zakonodavstva sa pravnom tekovinom Evropske unije.

U cilju jačanja uloge Skupštine u procesu integracije u EU, u maju 2012. je usvojena Odluka o izmjenama i dopunama Poslovnika Skupštine Crne Gore kojom su umjesto ranijeg Odbora za međunarodne odnose i evropske integracije osnovana dva odbora – Odbor za međunarodne odnose i iseljenike i Odbor za evropske integracije koji je ključno skupštinsko tijelo u praćenju pregovora s EU.

U nadležnosti Odbora za evropske integracije je da prati pregovore o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji, nadgleda i ocjenjuje tok pregovora i daje mišljenja i smjernice u ime Skupštine o pripremljenim pregovaračkim pozicijama, razmatra informacije o pregovaračkom procesu i razmatra i daje mišljenja o pitanjima koja se otvaraju tokom pregovora, kao i da razmatra i ocjenjuje djelovanje pregovaračkog tima. Odbor ima predsjednika i dvanaest članova. Predsjednik Odbora je Adrijan Vuksanović.

Usvajanjem Rezolucije o načinu, kvalitetu i dinamici procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju u decembru 2013, dodatno je definisan položaj Skupštine Crne Gore i Odbora za evropske integracije u pregovaračkom procesu.

Savjet za vladavinu prava

Otvaranjem pregovora u poglavljima 23 i 24, Crna Gora je ušla u novu i zahtjevniju fazu, što podrazumijeva kontinuirani rad i efikasnu koordinaciju aktivnosti u oblasti vladavine prava. Stoga se javila potreba za formiranjem tijela koje će, u okviru postojeće strukture za pregovore, biti odgovorno za praćenje rada državnih organa, organa javne uprave i drugih organa i institucija u oblasti vladavine prava, s ciljem unapređenja sprovođenja prioriternih obaveza u procesu pregovaranja u ovoj oblasti.

Izmjenama i dopunama Odluke o osnivanju strukture za pregovore o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji, koju je Vlada donijela 6. III 2014, formiran je Savjet za vladavinu prava, kao nadležni organ za praćenje pregovora u oblasti vladavine prava, odnosno u pregovaračkim poglavljima 23. i 24.

Savjet za vladavinu prava čine predsjednik, zamjenik predsjednika i 38 članova. Predsjednik Savjeta je potpredsjednik Vlade za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku. Zamjenik predsjednika je ministar unutrašnjih poslova. Članovi Savjeta su: generalni sekretar Skupštine Crne Gore, generalni sekretar Vlade, ministar pravde, specijalni državni tužilac, direktor Agencije za sprječavanje korupcije, predsjednik Savjeta Agencije za sprječavanje korupcije, ministar finansija, ministar evropskih poslova, ministar prosvjete, ministar kulture, ministar ekonomije, ministar održivog razvoja i turizma, ministar zdravlja, ministar za ljudska i manjinska prava, ministar javne uprave, ministar rada i socijalnog staranja, predsjednik Vrhovnog suda Crne Gore, Vrhovni državni tužilac, predsjednik Sudskog savjeta, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, direktor Uprave policije, direktor Uprave carina, direktor Uprave za inspekcijske poslove, direktor Uprave za javne nabavke, direktor Uprave za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, direktor Uprave za kadrove, direktor Uprave za nekretnine, direktor Uprave za imovinu, direktor Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, direktor Javne ustanove Viša stručna škola „Policajska akademija”, predsjednik Državne izborne komisije, predsjednik Senata Državne revizorske institucije, predsjednik Upravnog odbora Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, generalni sekretar Zajednice opština Crne Gore, šef Kancelarije za saradnju s nevladinim organizacijama, član Pregovaračke grupe za vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji zadužen za poglavlja pregovora 23 – Pravosuđe i temeljna prava i 24 – Pravda, sloboda i bezbjednost, šef Radne grupe za pripremu i vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za oblast pravne tekovine Evropske unije koja se odnosi na pregovaračko poglavlje 23 – Pravosuđe i temeljna prava, šef Radne grupe za pripremu i vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za oblast pravne tekovine Evropske unije koja se odnosi na pregovaračko poglavlje 24 – Pravda, sloboda i bezbjednost.

Nadležnosti Savjeta su da prati sprovođenje obaveza u poglavljima 23. Pravosuđe i osnovna prava i 24. Pravda, sloboda i bezbjednost, ispituje razloge kašnjenja u sprovođenju obaveza i daje preporuke državnim organima, organima državne uprave i drugim organima i institucijama za hitnu akciju kako bi se sprovele obaveze iz ovih poglavlja, kao i da obavlja druge poslove koji proističu iz Odluke o formiranju strukture za pregovore.

Do sada je održano šest sjednica ovog tijela.

Pregovaračka grupa

Pregovaračka grupa je zadužena za stručni i tehnički nivo pregovora s institucijama i državama članicama Evropske unije, po svim poglavljima pregovora – pravne tekovine Evropske unije.

Pregovaračka grupa razmatra i utvrđuje predloge pregovaračkih pozicija i za svoj rad odgovara šefu Državne delegacije i Vladi. Pregovaračka grupa obavlja poslove u skladu sa smjernicama i instrukcijama šefa Državne delegacije. Pregovaračka grupa šefu Državne delegacije i Vladi podnosi izvještaje o stanju pregovora nakon svakog sastanka međuvladine konferencije, kao i posebne izvještaje, ukoliko to šef Državne delegacije i Vlada zatraže.

Pregovaračku grupu čine glavni pregovarač, deset članova pregovaračke grupe zaduženih za pojedina poglavlja pregovora i sekretar Pregovaračke grupe. Pregovaračka grupa je dosad održala 17 sastanaka na kojima je raspravljano o 32 pregovaračke pozicije, 2 izvještaja o ispunjenim obavezama u pregovaračkom poglavlju, kao i 11 izvještaja o pregovaračkom poglavlju.

Imenovanje crnogorskih pregovarača je teklo paralelno s formiranjem radnih grupa za vođenje pregovora, od februara 2012. do aprila 2013. Tokom tog perioda imenovano je jedanaest pregovarača za 33 poglavlja pravne tekovine EU koji čine Pregovaračku grupu.

Svako od jedanaest pregovarača je zadužen za, najmanje, dvije oblasti, odnosno poglavlja. Iako se razlikuju po obimu i složenosti, svako od pregovaračkih poglavlja ima svoju specifičnu težinu i vrijednost za sveukupni preobražaj društva. Ako cjelokupnu pravnu tekovinu posmatramo kao svojevrsan mozaik, onda svaki od 33 dijela predstavlja neprocjenjivo važan segment za kreiranje konačne slike.

Pregovaračkom grupom predsjedava ministar evropskih poslova i glavni pregovarač ambasador Aleksandar Andrija Pejović.

Aleksandar Andrija PEJOVIĆ

Glavni pregovarač i član Pregovaračke grupe za 22, 31, 34 i 35. poglavlje

Nikola FABRIS

Poglavlja 4, 9, 17 i 18

Anđelko LOJPUR

Poglavlja 10, 25 i 26

Ljiljana SIMOVIĆ

Poglavlja 2 i 19

Igor NOVELJIĆ

Poglavlja 1, 8 i 30

Daliborka PEJOVIĆ

Poglavlja 27 i 28

Miodrag RADOVIĆ

Poglavlja 23 i 24

Vladimir SAVKOVIĆ

Poglavlja 3, 6, 7 i 20

Danijela STOLICA

Poglavlja 11, 12 i 13

Nikola VUKIĆEVIĆ

Poglavlja 5, 16, 29, 32 i 33

Angelina ŽIVKOVIĆ

Poglavlja 14, 15 i 21

RADNE GRUPE ZA VOĐENJE PREGOVORA

01

Što nam donosi ovo poglavlje:

- 1) Bolji kvalitet i zagarantovana bezbjednost proizvoda
- 2) Veći izbor pri kupovini proizvoda i povoljnije cijene
- 3) Crnogorski proizvodi će moći da se plasiraju na evropsko tržište bez prepreka

1. POGLAVLJE

Sloboda kretanja robe

Pregovarač

Šef RG

Sekretar RG

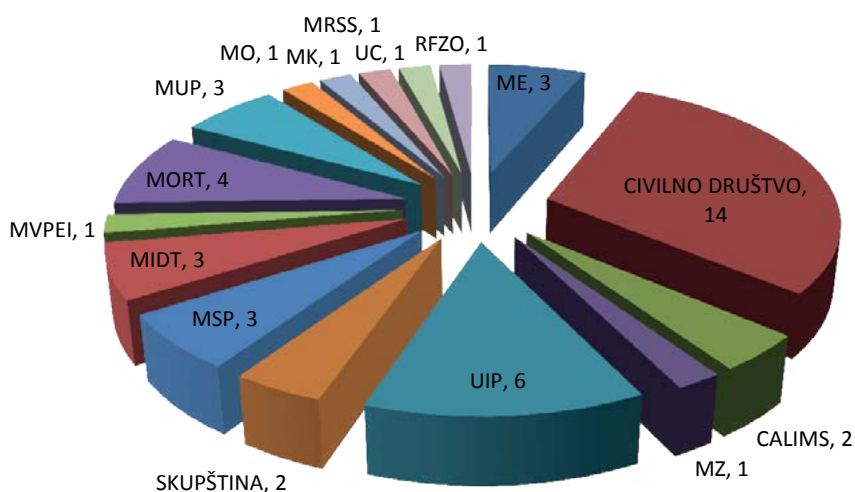
Radna grupa je formirana u decembru 2012.

Pregovarač za ovo poglavlje je **Igor Noveljić**, sekretar Ministarstva ekonomije.

Šefica radne grupe je **Nina Vujošević**, savjetnica Predsjednika Vlade.

Sekretar radne grupe je **Tatjana Tomić** iz MEP.

Radnu grupu čini 47 članova (33 iz državnih institucija i 14 iz civilnog sektora), od čega je 27 žena i 20 muškaraca.

Sloboda kretanja robe je jedna od četiri osnovne slobode kojima se obezbjeđuje efikasno funkcionisanje unutrašnjeg, odnosno jedinstvenog, tržišta EU. Ovo poglavlje se odnosi na uklanjanje svih prepreka u oblasti trgovine koje onemogućavaju stavljanje proizvoda koji su porijeklom iz drugih država članica Unije na nacionalna tržišta. To se postiže ujednačavanjem nacionalnih propisa u oblastima standardizacije, akreditacije, metrologije, nadzora nad tržištem, proceduralnim mjerama i direktivama Starog i Novog pristupa.

Uskladiti se s pravnom tekovinom EU u ovom poglavlju znači prilagoditi svoju ekonomiju na način da se obezbijedi slobodan pristup tržištu od više od 500 miliona potrošača i 23 miliona privrednih društava.

Vlada je 18. X 2014. usvojila Strategiju Crne Gore za primjenu pravne tekovine u oblasti slobode kretanja robe za period 2014–2018, čime je Crna Gora ispunila prvi od tri uslova za ulazak u narednu fazu pregovora tj. otvaranje ovog poglavlja.

Crna Gora je u februaru 2015. ispunila i drugi uslov za nastavak pregovora – daljim regulisanjem u vezi s upotrebom evropske oznake kvaliteta, a u decembru 2015. je usvojen i Akcioni plan za usklađivanje s članovima 34-36 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije, čime su se stekli osnovni uslovi za otvaranje pregovora u ovom poglavlju.

Crna Gora je 20. VI 2017. na Međuvladinoj konferenciji u Luksemburgu otvorila 1. pregovaračko poglavlje – Sloboda kretanja robe.

02

Što nam donosi ovo poglavlje:

- 1) Mobilnost na tržištu rada
- 2) Veće mogućnosti za zaposlenje
- 3) Radna i socijalna prava koja imaju državljani EU

2. POGLAVLJE

Sloboda kretanja radnika

Pregovarač

Šef RG

Sekretar RG

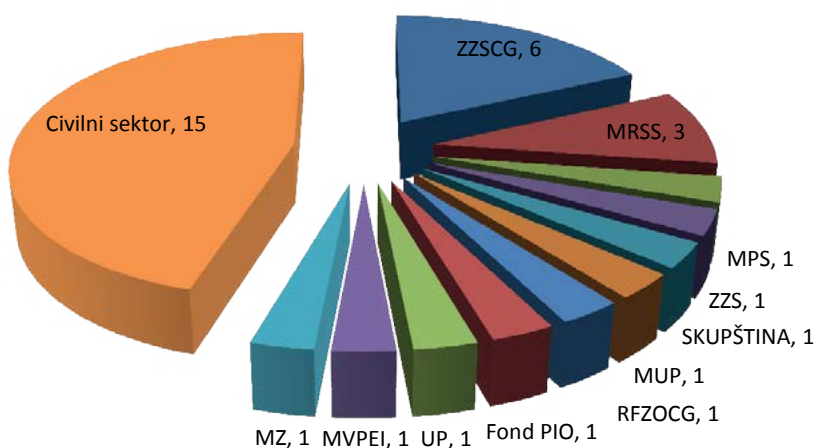
Radna grupa je formirana u aprilu 2013.

Pregovarač za ovo poglavlje je **Ljiljana Simović**, direktor Direktorata za evropske integracije, programiranje i implementaciju fondova EU u Ministarstvu rada i socijalnog staranja.

Šefica radne grupe je **Vukica Jelić**, direktorica Zavoda za zapošljavanje.

Sekretar radne grupe je **Melita Rastoder Ljaić** iz MEP.

Radnu grupu čine 33 člana, od čega je 21 žena i 12 muškaraca (18 iz državnih institucija i 15 iz civilnog sektora).

Cilj politike slobode kretanja radnika je da se državljani EU mogu slobodno kretati, boraviti, studirati i raditi u bilo kojoj državi članici EU. Slobodno kretanje radnika, koje je ugrađeno u Ugovore EU, je sastavni element jedinstvenog evropskog tržišta i središnji element njegovog uspjeha. Ono podstiče privredni razvoj omogućavajući ljudima da putuju i kupuju preko granice.

Prema odredbama pravnih propisa Evropske unije, radnik koji se seli u drugu državu članicu ima određena prava. To su: pravo na rad bez radne dozvole, jednakost postupanja u zapošljavanju s državljanima članice u kojoj se rad obavlja, pravo na jednaku socijalnu sigurnost kakvu imaju i državljani članice u kojoj se radnik zapošljava, pravo članova porodice da se pridruže radniku i da primaju porodičnu naknadu, potpuna koordinacija sistema socijalne sigurnosti i uzajamno priznavanje kvalifikacija.

EURES je evropska mreža javnih službi za zapošljavanje koja ima za cilj da promoviše slobodu kretanja radnika unutar EU, naročito kroz blisku saradnju između nacionalnih službi za zapošljavanje radi razmjene informacija o mogućnostima zapošljavanja.

Evropska kartica zdravstvenog osiguranja (EKZO) je besplatna kartica koja omogućava državljanima EU da, tokom privremenog boravka u bilo kojoj državi članici EU, Islandu, Lihtenštajnu, Norveškoj i Švajcarskoj, koriste medicinski nužne zdravstvene usluge prema istim uslovima i po istoj cijeni (besplatno u nekim zemljama), kakvu imaju osobe osigurane u toj zemlji.

03

Što nam donosi ovo poglavlje:

- 1) Mogućnost osnivanja preduzeća u svim članicama EU po mnogo jednostavnijim i jeftinijim procedurama
- 2) Mogućnost da pojedinci i pravna lica iz Crne Gore pružaju svoje usluge širom EU, slobodno i bez diskriminacije
- 3) Automatsko priznanje stečenih kvalifikacija i prihvatanje obrazovnih isprava (diplome) naših državljana u svim članicama EU

3. POGLAVLJE

Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga

Pregovarač

Šef RG

Sekretar RG

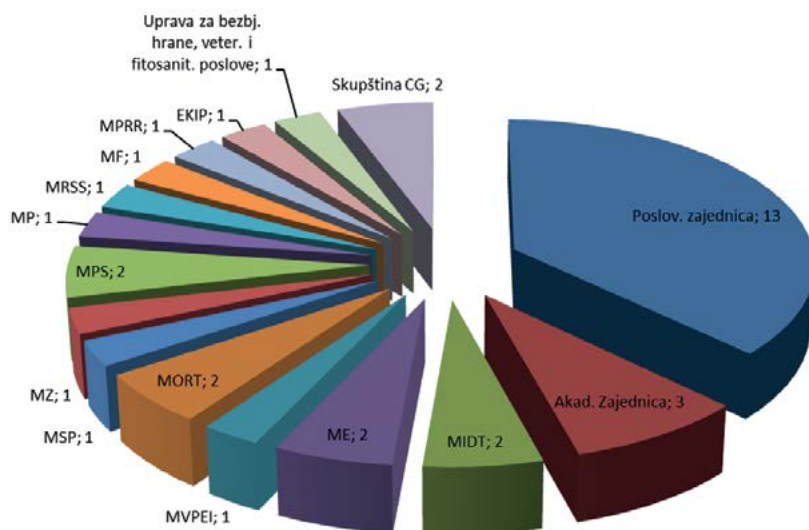
Radna grupa je formirana u septembru 2012.

Pregovarač za ovo poglavlje je dr **Vladimir Savković**, docent na Pravnom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

Šef radne grupe je **Pavle Radovanović**, generalni sekretar Privredne komore.

Sekretar radne grupe je **Danica Mijatović** iz MEP.

Radnu grupu čine 35 članova (19 iz državnih institucija i 16 iz civilnog sektora), od čega je 26 žena i 9 muškaraca.

Uskladiti se s pravnom tekovinom EU u ovom poglavlju znači prilagoditi svoje tržište uslovima neophodnim za cjelokupan razvoj ekonomije zemlje, kao i za priznavanje stečenog obrazovanja naših državljana u svim državama EU.

Ovo poglavlje obuhvata tri oblasti: osnivanje preduzeća, stručne kvalifikacije i poštanske usluge.

Pravo osnivanja preduzeća će omogućiti crnogorskim poslovnim subjektima da pokrenu, započnu i obavljaju privredne djelatnosti na stabilan i kontinuiran način u jednoj ili više država članica EU. Međusobno priznavanje stručnih kvalifikacija je dio platforme pružanja usluga na unutrašnjem tržištu koji podrazumijeva uspostavljanje sistema koji će vršiti automatsko priznavanje obrazovnih isprava za regulisane profesije (doktor medicine, doktor stomatologije, veterinar, arhitekta, farmaceut, medicinska sestra i babica) stečenih u bilo kojoj članici EU. Takođe, cilj ovog poglavlja je stvaranje zajedničkog tržišta za poštanske usluge i osiguranje kvaliteta usluga koje se pružaju.

Crnogorskim poslovnim subjektima (fizičkim ili pravnim licima) će, pristupanjem Crne Gore EU, biti omogućeno slobodno pružanje usluga u svakoj državi članici Evropske unije, a da se, pri tom, u njima poslovno ne nastanjuju. Pružalac usluge moći će prekogranično pružati usluge koristeći se svojom profesionalnom titulom, bez dodatnog priznavanja kvalifikacija u toj državi članici. Država primalac može tražiti samo da pružalac usluge prijavi da će pružati usluge, pri čemu prilaže dokaze o državljanstvu, kvalifikacijama i bavljenju privrednom djelatnošću u matičnoj državi. Pristupanjem Crne Gore Evropskoj uniji, priznavanje stručnih kvalifikacija stečenih u Crnoj Gori, predstavljaće jedan od uslova bavljenja privrednom djelatnošću za obavljanje regulisane profesije u drugoj državi članici. Poglavlje 3 sadrži posebnu direktivu o priznavanju stručnih kvalifikacija. U pogledu međusobnog priznavanja kvalifikacija, za nekoliko zanimanja kvalifikacije se priznaju automatskim sistemom priznavanja pod uslovom da su države članice prihvatile određene minimalne obrazovne standarde za navedene profesije. Riječ je o doktorima, stomatolozima, veterinarima, medicinskim sestrama, farmaceutima i arhitektama. Osobama koje se bave tim zanimanjima moraju se priznati kvalifikacije stečene u njihovim zemljama kako bi mogle obavljati te djelatnosti bilo gdje u EU. Kako bi se države kandidati za članstvo u EU prilagodile zakonodavstvu u smislu slobodnog kretanja usluga, stručne programe za obrazovanje moraće uskladiti s evropskim. Jednu od mjera prilagođavanja jedinstvenom sistemu kvalifikacija EU predstavlja i *Bolonjski proces* koji se odnosi na visoko obrazovanje, a razmatra se u okviru 26. poglavlja – Obrazovanje i kultura. Unutar 3. poglavlja ipak postoje izuzeci: ne raspravlja se o uslugama u području finansija, poljoprivrede i prometa.

Crna Gora je u ovoj oblasti ostvarila vidljiv napredak.

04

Što nam donosi ovo poglavlje:

- 1) Građani će moći da otvaraju bankovne račune i kupuju akcije u stranim kompanijama
- 2) Domaća privredna društva će moći da investiraju i imaju aktivniju ulogu u evropskim privrednim društvima
- 3) Suzbijanje pranja novca i finansiranja terorizma

4. POGLAVLJE

Sloboda kretanja kapitala

Pregovarač

Šef RG

Sekretar RG

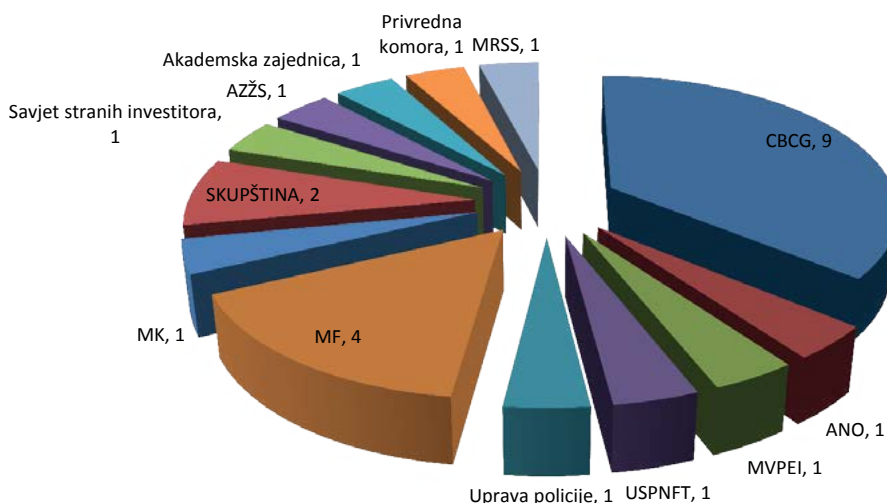
Radna grupa je formirana u decembru 2012.

Pregovarač za ovo poglavlje je **Nikola Fabris**,
viceguverner Centralne banke Crne Gore.

Šefica radne grupe je **Marijana Mitrović-Mijatović**, direktorica Sektora za
istraživanje i statistiku u Centralnoj banci Crne Gore.

Sekretar radne grupe je **Aleksandar Nikčević** iz MEP.

Radnu grupu čine 32 člana, 21 žena i 11 muškaraca
(29 iz državnih institucija i 3 iz civilnog sektora).

Slobodno kretanje kapitala omogućava protok sredstava unutar Evropske unije, olakšava prekograničnu trgovinu, doprinosi mobilnosti radnika, olakšava prikupljanje kapitala potrebnog za započinjanje poslovanja i rast privrednih subjekata i funkcionisanje integrisanog, otvorenog i efikasnog unutrašnjeg tržišta, što je od interesa za sve građane EU. Ovo poglavlje propisuje pravila slobodnog kretanja kapitala među državama članicama Unije, a ona obuhvataju zabranu svih restrikcija u kretanjima kapitala i plaćanjima.

Uskladiti se s pravnom tekovinom EU u ovom poglavlju znači prilagoditi svoje zakone i tržište kapitala uslovima nesmetanog prometa kapitala, uslovima nediskriminisanog uživanja svojinskih prava, i cilju jačanja sistema borbe protiv pranja novca. Za građane ova sloboda znači mogućnost obavljanja mnogih operacija izvan granica Crne Gore, kao što je otvaranje bankovnih računa, kupovina akcija u stranim kompanijama, investiranje gdje je to najisplativije, kao i kupovina nekretnina. Za privredna društva ova sloboda znači mogućnost investiranja i posjedovanja evropskih privrednih društava i aktivna uloga u njihovom upravljanju. Za državne institucije ova sloboda znači niže stope zajma nego ranije, što znatno olakšava finansiranje troškova školstva, zdravstva i svih oblika javne potrošnje.

Ovo pregovaračko poglavlje propisuje pravila slobodnog kretanja kapitala među državama članicama Unije. Ona obuhvataju zabranu svih restrikcija u kretanjima kapitala i plaćanjima, kako unutar država članica Evropske unije, tako i između država članica i trećih država, pritom postoje određeni izuzeci koji su, prvenstveno, vezani za poreze, sprečavanje pranja novca, finansiranje terorizma i sl. Ovo poglavlje pravne tekovine sadrži i pravila za prekogranična ulaganja u sektor finansijskih usluga i prava vlasništva nad nekretninama izvan nacionalnih okvira, a unutar Evropske unije. Kretanje kapitala odnosi se na direktna ulaganja, ulaganja u nekretnine, poslove s hartijama od vrijednosti, poslove s udjelima u investicionim fondovima, kreditne poslove, depozitne poslove, plaćanja na osnovu ugovora o osiguranju, jednostrani prenos imovine. Tekuća plaćanja odnose se na tekuće poslove, tj. poslove zaključene između rezidenata i nerezidenata čija namjera nije prenos kapitala.

Djelotvoran sistem za borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma podrazumijeva usklađeno zakonodavstvo na ovom području, uspostavljanje potrebnih struktura, njihovu saradnju i dosljednu primjenu propisa. Sloboda kretanja kapitala građanima Crne Gore omogućiće obavljanje širokog spektra djelatnosti u inostranstvu: otvaranje bankovnih računa u inostranim bankama, kupovinu akcija stranih preduzeća, investiranje, kupovinu nekretnina, a biće im omogućen i veći izbor finansijskih institucija s kojima žele da posluju. Za preduzeća ova sloboda podrazumijeva: mogućnost investiranja i sticanja prava vlasništva nad stranim privrednim društvima, kao i ostvarivanje aktivne uloge u njihovom upravljanju. Privrednim društvima koja se bave finansijskim uslugama, sloboda kretanja kapitala omogućava uspješno obavljanje prekograničnih aktivnosti. Efikasnost sektora finansijskih usluga bila bi narušena u slučaju postojanja restrikcija u kretanju kapitala među državama članicama Unije.

Crna Gora je 24. VI 2014, na Međuvladinoj konferenciji u Briselu otvorila 4. pregovaračko poglavlje -Sloboda kretanja kapitala.

05

Što nam donosi ovo poglavlje:

- 1) Nabavljanje proizvoda i usluga boljeg kvaliteta za nižu cijenu
- 2) Povećana transparentnost i smanjenje zloupotreba u postupcima javnih nabavki
- 3) Jačanje konkurencije, ekonomski razvoj i bolja alokacija resursa

5. POGLAVLJE

Javne nabavke

Pregovarač

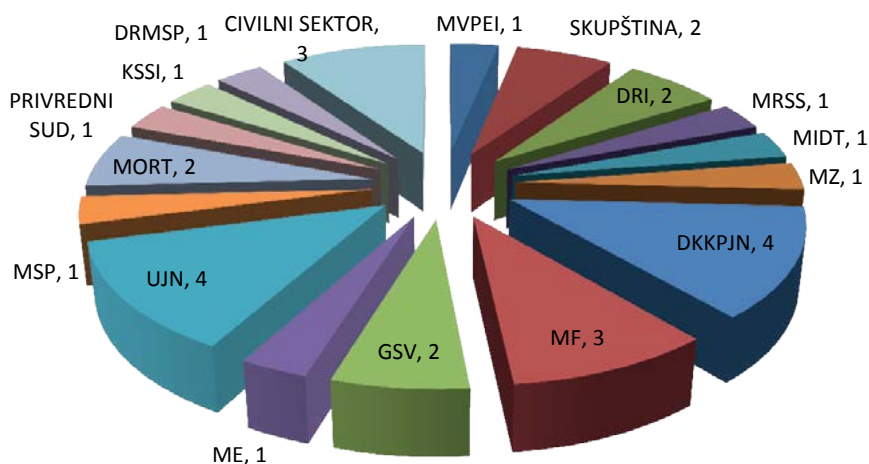
Šef RG

Radna grupa je formirana u julu 2012.

Pregovarač za ovo poglavlje je **Nikola Vukićević**, generalni direktor za budžet u Ministarstvu finansija.

Šef radne grupe je **Mersad Mujević**, direktor Uprave za javne nabavke.

Radnu grupu čini 31 član, 21 žena i 10 muškaraca (28 iz državnih institucija i 3 iz civilnog sektora).

Javne nabavke u EU predstavljaju značajno tržište. Prema procjenama Evropske komisije, ukupna vrijednost javnih nabavki iznosi 16% bruto nacionalnog proizvoda Unije.

Sistem javnih nabavki se temelji na opštim načelima transparentnosti, jednakog tretmana, slobode tržišnog nadmetanja i nediskriminacije. Cilj evropskog zakonodavstva na ovom području je osigurati davaocima usluga, isporučiocima roba i izvođačima radova mogućnost nadmetanja na javnim tenderima u državama članicama EU i jačanje ekonomskog razvoja i efikasnosti.

Pregovori u ovom poglavlju su otvoreni na Međuvladinoj konferenciji u Briselu održanoj 18. XII 2013.

Usklađivanjem zakonodavstva s evropskim, Crna Gora dodatno reguliše oblast održivih javnih nabavki, a opcija uvođenja sistema elektronskih javnih nabavki otvara mogućnost savremenijem pristupu aktivnostima koje ova oblast podrazumijeva. Crna Gora će ojačati pravnu zaštitu, obezbijediti kvalitetan nadzor nad poštovanjem ugovora i posebno ojačati aktivnosti u cilju sprečavanja sukoba interesa u ugovorima javnih nabavki. U cilju potpunog usklađivanja s obavezama predviđenim pravnom tekovinom EU, uložiće se napor u dodatno pravno uređenje oblasti koncesija, pojednostavljenje procedura u komunalnom sektoru, kao i u regulisanje nabavki u oblasti odbrane. Ovim će se funkcionisanje cjelokupnog sistema javnih nabavki izdići na nivo konkurentan i dostojan međunarodne scene. Osim zbog usklađivanja, Crna Gora radi na suočavanju sa svim izazovima u ovom poglavlju u cilju zaštite sopstvenih finansijskih interesa. Očekuje se da će čitav sistem javnih nabavki, do dana pristupanja, biti unaprijeđen kroz adresiranje svih oblasti gdje ima prostora za napredovanje.

06

Što nam donosi ovo poglavlje:

- 1) Stvaranje povoljnijeg poslovnog ambijenta
- 2) Unapređenje konkurentnosti
- 3) Pojednostavljene procedure

6. POGLAVLJE

Privredno pravo

Pregovarač

Šef RG

Sekretar RG

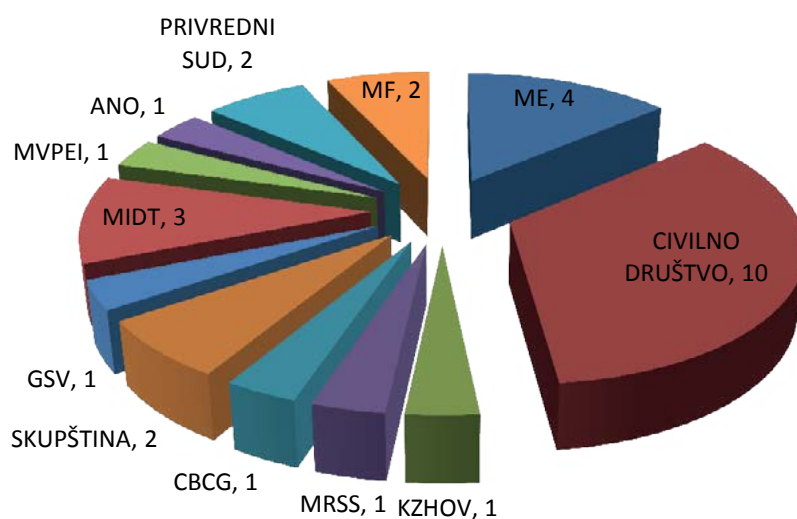
Radna grupa je formirana u septembru 2012.

Pregovarač za ovo poglavlje je **Vladimir Savković**, docent dr na Pravnom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

Šef radne grupe je **Goran Nikolić**, savjetnik u Ministarstvu ekonomije.

Sekretar radne grupe je **Tatjana Tomić** iz MEP.

Radnu grupu čini 26 članova, od čega je 10 žena i 16 muškaraca (16 iz državnih institucija i 10 iz civilnog sektora).

Ovo poglavlje se odnosi na osnivanje i poslovanje privrednih društava u državama članicama Evropske unije. Obuhvata dva dijela: pravo privrednih društava u užem smislu i računovodstvo i reviziju. Pravo privrednih društava u užem smislu odnosi se na pravila o osnivanju, registraciju, domaće i prekogranično spajanje, podjelu i preuzimanje akcionarskih društava, prava akcionara, povezivanje registara, zahtjeve u pogledu kapitala, kao i na preporuke o politici naknada za direktore itd.

Oblast računovodstva i revizije uključuje uspostavljanje sistema provjere kvaliteta rada revizorske struke i djelotvornog sistema javnog nadzora, sistema javnog objavljivanja godišnjih finansijskih izvještaja, kao i uspostavljanje i dosljednu primjenu međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.

Cilj usklađivanja crnogorskog prava privrednih društava s evropskim zakonodavstvom i novim tendencijama na ovom području je stvaranje uslova koji će svim domaćim poslovnim subjektima omogućiti da postanu relevantan i ravnopravan učesnik savremenog privrednog svijeta. Osim toga, usklađivanjem zakonodavstva ujedno se pokušava izbjeći pravna nesigurnost koja može predstavljati dodatnu prepreku poslovanju i investicijama.

Crna Gora je 18. XII 2013, na Međuvladinoj konferenciji u Briselu otvorila 6. pregovaračko poglavlje – Privredno pravo.

07

Što nam donosi ovo poglavlje:

1) Podsticanje
kreativnosti
i stvaralaštva2) Suzbijanje
piraterije3) Podsticaj za
tehnološki razvoj

7. POGLAVLJE

Pravo intelektualne svojine

Pregovarač

Šef RG

Sekretar RG

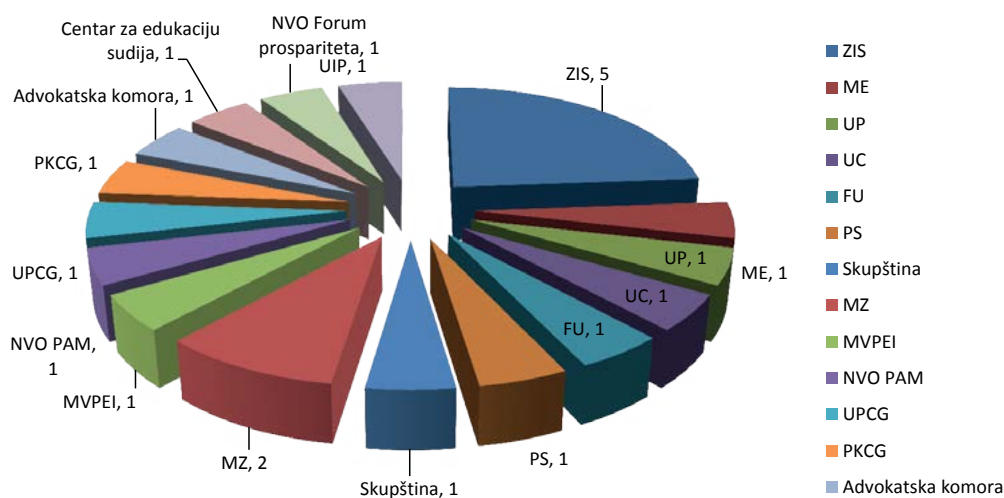
Radna grupa je formirana u septembru 2012.

Pregovarač za ovo poglavlje je **Vladimir Savković**,
docent dr na Pravnom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

Šef radne grupe je **Novak Adžić**, direktor Zavoda za intelektualnu svojinu.

Sekretar radne grupe je **Marko Mrdak** iz MEP.

Radnu grupu čini 21 član (15 iz državnih institucija i 6 iz civilnog sektora),
od čega je 12 žena i 9 muškaraca.

Intelektualna svojina podrazumijeva autorsko i srodna prava, kao i prava industrijske svojine.

Autorsko pravo odnosi se na pravo autora da raspolaže svojim književnim, naučnim ili umjetničkim djelima te djelima iz drugih područja stvaralaštva. Cilj evropskih propisa u pogledu zaštite autorskog prava je prilagođavanje nacionalnih propisa država članica kako bi se na najbolji mogući način mogao pratiti tehnološki razvoj, ali i međunarodne obaveze prihvaćene u okviru Svjetske organizacije za intelektualnu svojinu.

Industrijska svojina obuhvata prava kojima proizvođači štite od konkurenata svoje poslovne interese, položaj na tržištu i sredstva uložena u istraživanje, razvoj i promociju proizvoda. Industrijski dizajn štiti novi vanjski oblik ili izgled proizvoda, a osim njega od ostalih mjera zaštite pojedinih aspekata i svojstava proizvoda tu su i patent kojim se štiti novo rješenje nekog tehničkog problema, te žig koji služi za razlikovanje od sličnih proizvoda ili usluga koje već postoje na tržištu.

Pravna tekovina Evropske unije određuje zajedničku polaznu tačku za zaštitu industrijskog dizajna te uspostavlja zajednički sistem za industrijski dizajn Unije (RCD) te žig Unije (CTM).

Crna Gora je 31. III 2014. na Međuvladinoj konferenciji u Briselu otvorila 7. pregovaračko poglavlje – Pravo intelektualne svojine.

Nakon otvaranja poglavlja, Crna Gora je izmijenila sve zakone iz oblasti intelektualne svojine u cilju potpune usklađenosti s pravnom tekovinom EU. Na ovaj način, vlasnicima intelektualne svojine su zagarantovana prava u Crnoj Gori, na isti način kao i u bilo kojoj državi članici EU.

08

Što nam donosi ovo poglavlje:

- 1) Pravedno takmičenje između kompanija
- 2) Raznovrsnija ponuda i niže cijene
- 3) Razvoj privrede na temelju konkurentnosti

8. POGLAVLJE

Konkurencija

Pregovarač

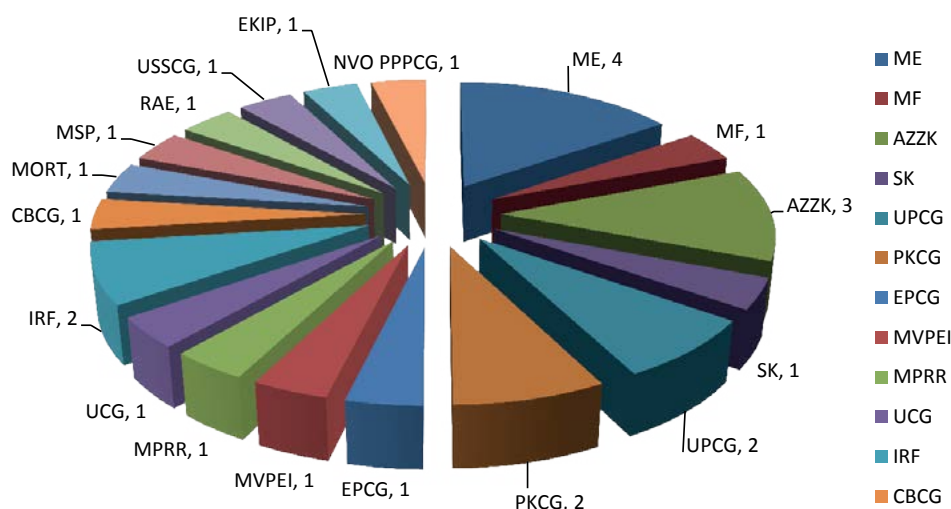
Sekretar RG

Radna grupa je formirana u septembru 2012.

Pregovarač za ovo poglavlje je **Igor Noveljić**, sekretar Ministarstva ekonomije.

Sekretar radne grupe je **Marko Mrdak** iz MEP.

Radnu grupu čini 26 članova (14 iz državnih institucija i 12 iz civilnog sektora), od čega je 9 žena i 17 muškaraca.

Pravna tekovina EU koja se odnosi na konkurenciju obuhvata politiku tržišne konkurencije i kontrolu državne pomoći. Države članice EU su usaglasile zajednička pravila koja svim učesnicima omogućuju ravnopravan položaj u tržišnoj utakmici.

Pravila tržišne konkurencije predstavljaju temelj na kom je formirana tržišna privreda jedne zemlje. Njena je svrha pomoći tržištu da funkcionira bolje u tržišnim uslovima koji podjednako važe za sve njegove učesnike. Tim je pravilima određena zaštita od takozvanih kartela – od sklapanja zabranjenih sporazuma među preduzetnicima koji, na primjer, služe dogovaranju cijena, ograničavanju proizvodnje, razvoja i ulaganja, međusobnoj podjeli tržišta ili izvora nabavki.

Crna Gora je u 2014. u potpunosti uskladila nacionalno zakonodavstvo u oblasti politike konkurencije s pravnom tekovinom EU, te obezbijedila adekvatan institucionalni okvir za njeno sprovođenje. U narednom periodu najveći izazovi se očekuju u dijelu jačanja administrativnih kapaciteta i adekvatne implementacije zakona.

Ovo poglavlje poklanja posebnu pažnju državnoj pomoći, koja predstavlja potpuno novu politiku za Crnu Goru. Naime, politika državne pomoći je specifična i svojstvena samo u Evropskoj uniji, jer predstavlja garant održavanja fer utakmice na zajedničkom tržištu država članica i kao takva je ustanovljena Ugovorom o funkcionisanju Evropske unije. Kontrolom dodjele državne pomoći obezbjeđuje se da intervencije nacionalnih vlada ne naruše konkurenciju na tržištu. U tom smislu je i državna pomoć definisana kao prednost u bilo kom obliku dodijeljena na selektivnoj osnovi bilo kom privrednom društvu ili preduzetniku od strane nacionalnih vlada.

Usklađivanje s pravnom tekovinom EU, kao i efikasna primjena pravila državne pomoći predstavljaju jedan od najvećih izazova u pregovaračkom procesu.

09

Što nam donosi ovo poglavlje:

- 1) **Stabilan finansijski sistem**
- 2) **Raznovrsnija ponuda usluga na finansijskom tržištu**
- 3) **Veći stepen zaštite korisnika finansijskih usluga**

9. POGLAVLJE

Finansijske usluge

Pregovarač

Šef RG

Sekretar RG

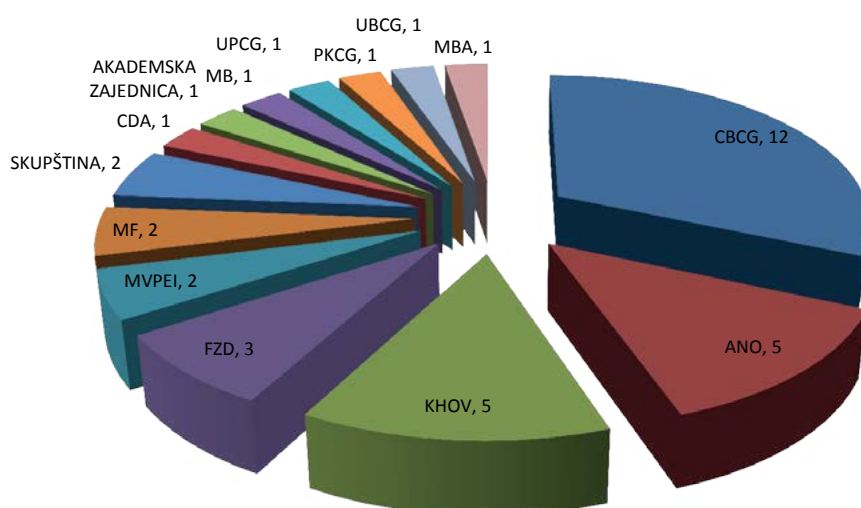
Radna grupa je formirana u martu 2013.

Pregovarač za ovo poglavlje je **Nikola Fabris**, viceguverner Centralne banke za finansijsku stabilnost i platni promet.

Šefica radne grupe je **Ana Vlahović**, savjetnica viceguvernera za finansijsku stabilnost i platni promet u Centralnoj banci Crne Gore.

Sekretar radne grupe je **Miloš Vujović** iz MEP.

Radnu grupu čini 38 članova, od čega je 21 žena i 17 muškaraca (32 iz državnih institucija i 6 iz civilnog sektora).

Poglavlje 9 – Finansijske usluge obuhvata četiri oblasti: 1. Bankarstvo i finansijski konglomerati, 2. Osiguranje i penzijsko osiguranje pod pokroviteljstvom poslodavca, 3. Tržišta hartija od vrijednosti i investicione usluge i 4. Infrastruktura finansijskih tržišta.

Finansijske usluge su od velikog značaja za dobro funkcionisanje unutrašnjeg tržišta Evropske unije kao jednog od temelja evropske integracije. Ovo poglavlje se odnosi na usklađenost propisa u oblasti bankarstva, osiguranja i reosiguranja, penzijskih fondova pod pokroviteljstvom poslodavca, tržišta kapitala i infrastrukture finansijskih tržišta s pravnom tekovinom EU, ali i njeno efikasno sprovođenje od strane nadležnih supervizorskih institucija, što za krajnji cilj ima podsticanje i očuvanje finansijske stabilnosti.

Poseban izazov za prenošenje pravne tekovine u oblasti finansijskih usluga leži u činjenici da se ona svakodnevno mijenja i razvija. Potpuno usklađivanje s evropskim zakonodavstvom, kao i dosljedno sprovođenje nacionalnih propisa dodatno će osigurati visok stepen stabilnosti finansijskog sistema u Crnoj Gori. Prihvatanje evropskih standarda će imati pozitivan uticaj na sve subjekte finansijskih tržišta (građane, preduzetnike, investitore) čime se učvršćuje povjerenje javnosti u finansijski sektor.

Za sprovođenje pravne tekovine u ovoj oblasti nadležni su Ministarstvo finansija (MF), Centralna banka Crne Gore (CBCG), Komisija za hartije od vrijednosti (KHOV), Agencija za nadzor osiguranja (ANO) i Fond za zaštitu depozita (FZD).

Na VI Međuvladinoj konferenciji o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji održanoj u Luksemburgu, 22. VI 2015. zvanično su otvoreni pregovori u ovom poglavlju.

10

Što nam donosi ovo poglavlje:

1) **Pristupačnije usluge mobilne telefonije i interneta**2) **Jeftinije cijene rominga**3) **Povoljnost elektronskog tržišta**

(elektronska uprava, elektronsko zdravstvo, inteligentni transportni sistemi, elektronsko poslovanje)

10. POGLAVLJE

Informatičko društvo i mediji

Pregovarač

Šef RG

Sekretar RG

Radna grupa je formirana u novembru 2012.

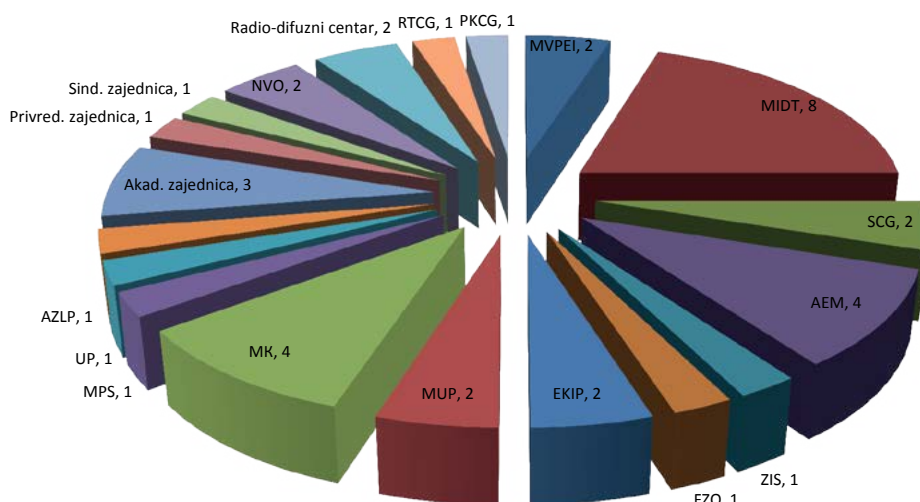
Pregovarač za ovo poglavlje je **Anđelko Lojpur**, profesor na Univerzitetu Crne Gore.

Šefica radne grupe je **Ružica Mišković**, načelnica Odjeljenja za međunarodnu saradnju i evropske integracije.

Sekretar radne grupe je **Melita Rastoder** iz MEP.

Radnu grupu čini 40 članova (33 iz državnih institucija i 7 iz civilnog sektora).

U okviru radne grupe je 16 žena i 24 muškarca.

Poglavlje Informatičko društvo i mediji čini cjelinu od tri oblasti: elektronske komunikacije, usluge informatičkog društva i audiovizuelna politika.

Evropski propisi promovišu i podstiču tržišnu utakmicu, razvoj i širu dostupnost savremenih usluga, kao i novih tehnologija, s naglaskom na interese krajnjih korisnika usluga.

Ključna pitanja u okviru oblasti elektronskih komunikacija su: širokopojasni pristup, standardizacija, interkonekcija, tržište i analiza tržišta, univerzalne usluge i prava korisnika, pitanja privatnosti, digitalizacija i politika radio spektra. Ključna pitanja u okviru oblasti usluga informatičkog društva su: informaciona bezbjednost, e-uprava, e-zdravstvo, e-potpis, javni sektor, e-trgovina. Ključna pitanja u okviru oblasti audiovizuelne politike su: audiovizuelne medijske usluge, javni radio difuzni servisi Crne Gore, zaštita maloljetnika, filmsko naslijeđe, kulturna raznolikost.

Pravna tekovina ovog poglavlja sadrži pravila koja omogućavaju efikasno funkcionisanje zajedničkog tržišta u području telekomunikacionih usluga i mreža, kao i njihovu promociju, razvoj i širu dostupnost. Cilj EU je da korisnicima osigura usluge po povoljnim cijenama (telefon, faks, pristup internetu, besplatni hitni pozivi), uz stimulaciju tržišne utakmice i smanjenje dominacije monopola koji se i dalje održavaju za određene usluge (npr. pristup internetu velike brzine). Prioritet EU je i sprečavanje “digitalnog jaza” između bogatih i siromašnijih regiona EU s manje pristupa internetu.

Na području audiovizuelne politike, odnosno medija, poseban naglasak se stavlja na zaštitu maloljetnika od neprimjerenih programskih sadržaja kao i na pravila o teletrgovini i oglašavanju. Promovišu se evropska audiovizuelna djela, kao i djela nezavisnih proizvođača, daju se preporuke o medijskom pluralizmu, zaštiti filmske građe i sl.

Ovo poglavlje je zvanično otvoreno na Međuvladinoj konferenciji održanoj 31. III 2014.

11

Što nam donosi ovo poglavlje:

- 1) Direktna plaćanja poljoprivrednicima
- 2) Unapređenje kvaliteta i bolja promocija nacionalnih proizvoda
- 3) Razvoj i modernizacija ruralnih područja uz korištenje sredstava iz evropskih fondova

11. POGLAVLJE

Poljoprivreda i ruralni razvoj

Pregovarač

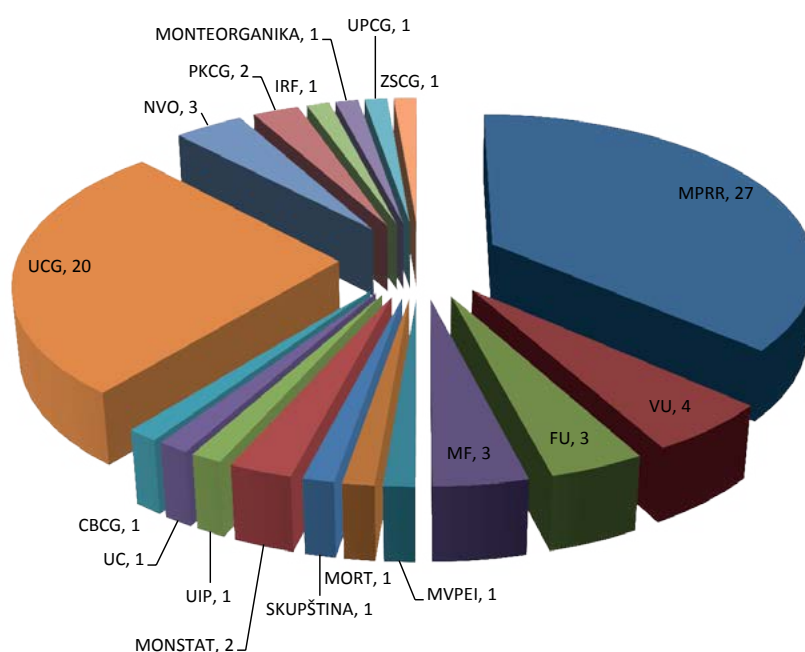
Šef RG

Radna grupa je formirana u oktobru 2012.

Pregovarač za ovo poglavlje je **Danijela Stolica**, generalna direktorica za poljoprivredu i ribarstvo u Ministarstvu poljoprivrede i ribarstva.

Šefica radne grupe je **Kristina Lapčević**, šefica odjeljenja za ekonomske analize u Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja.

Radnu grupu čini 74 člana, od čega je 37 žena i 38 muškaraca (65 iz državnih institucija i 9 iz civilnog sektora).

Zajednička poljoprivredna politika (ZPP) je najznačajnija i najstarija politika Evropske unije. **Uvedena je Rimskim sporazumom iz 1957**, a njen prvobitni cilj odnosio se na povećanje produktivnosti u poljoprivredi, pa samim tim i obezbjeđenje boljeg životnog standarda za zaposlene u poljoprivredi, izbjegavanje kolebanja cijena poljoprivrednih proizvoda i obezbjeđenje snadbijevanja potrošača po prikladnim cijenama.

Posljednja reforma Zajedničke poljoprivredne politike ili „**Nova poljoprivredna politika**“ za period 2014–2020. ima za cilj da ojača poljoprivredne proizvođače i da raspodjela sredstava među zemljama članicama bude pravednija.

Prvi stub je uređenje tržišta i direktna podrška plaćanja proizvođačima. Osnovu podrške prvog stuba čine različite mjere koje direktno ili indirektno povećavaju primanja poljoprivrednika i imaju uticaj na tržište i cijene. **Drugi stub** je politika ruralnog razvoja koja kroz podršku raznovrsnih ekonomskih aktivnosti u ruralnim područjima ima za cilj poboljšanje kvaliteta života kako sa ekonomskog tako i sa društvenog aspekta.

Približavanjem Evropskoj uniji, Crna Gora je u obavezi da prihvati evropski koncept Zajedničke poljoprivredne politike. Pravilno sprovođenje ZPP zahtijeva od Crne Gore jačanje postojećih i osnivanje novih administrativnih struktura kao što su: Agencija za plaćanje, Integrisani sistem administracije i kontrole (IACS), Mrežu računovodstvenih podataka na farmama (FADN) kao i Organizacije proizvođača. Svakako ono što je poseban zahtjev u ovom poglavlju jeste uspostavljanje Agencije za plaćanje, tijela koje će predstavljati sponu između crnogorskih proizvođača države i institucija EU i preko kojeg će se vršiti finansiranje programa u oblasti poljoprivrede i podrška poljoprivrednim proizvođačima. Veoma je važno i unapređenje poljoprivredne statistike i statističkih podataka, posebno imajući u vidu važnost tačnih i preciznih podataka za određivanje subvencija EU za Crnu Goru i poljoprivredne proizvođače.

Šta domaći poljoprivrednici dobijaju članstvom Crne Gore u EU?

Članstvom u EU proizvođači dobijaju veću podršku i stabilnost tržišta. U novoj reformi poljoprivrede iz 2014. postepeno će se smanjivati velike razlike u podršci koju dobijaju poljoprivredni proizvođači u zemljama članicama u odnosu na svoje kolege u novim članicama. Reforma je predviđela da se direktna plaćanja povećavaju poljoprivrednicima u Litvaniji 33 %, Rumuniji 31 % i u Bugarskoj 22 %, zemljama koje su ušle u EU 2004. i 2007.

Takođe, treba naglasiti da EU ne ograničava razvoj i povećanje proizvodnje, kako se u javnosti može čuti, već višestruko podržava konkurentnost proizvođača i uvođenje EU standarda, uz istovremeno insistiranje na regionalnim specifičnostima.

Vlada je 25. juna 2015. usvojila Strategiju za razvoj poljoprivrede i ruralnog razvoja 2015–2020. i Akcioni plan za implementaciju pravne tekovine EU, čime je Crna Gora stekla uslov za ulazak u narednu fazu pregovora tj. otvaranje ovog poglavlja.

Crna Gora je zvanično otvorila pregovore na Međuvladinoj konferenciji u Briselu 13. decembra 2016.

12

Što nam donosi ovo poglavlje:

- 1) Bezbjedniji prehrambeni proizvodi
- 2) Veći nivo zdravlja i dobrobiti životinja i biljaka
- 3) Izvoz na evropsko tržište nakon ispunjenja standarda EU

12. POGLAVLJE

Bezbjednost hrane, veterinarstvo i fitosanitarni nadzor

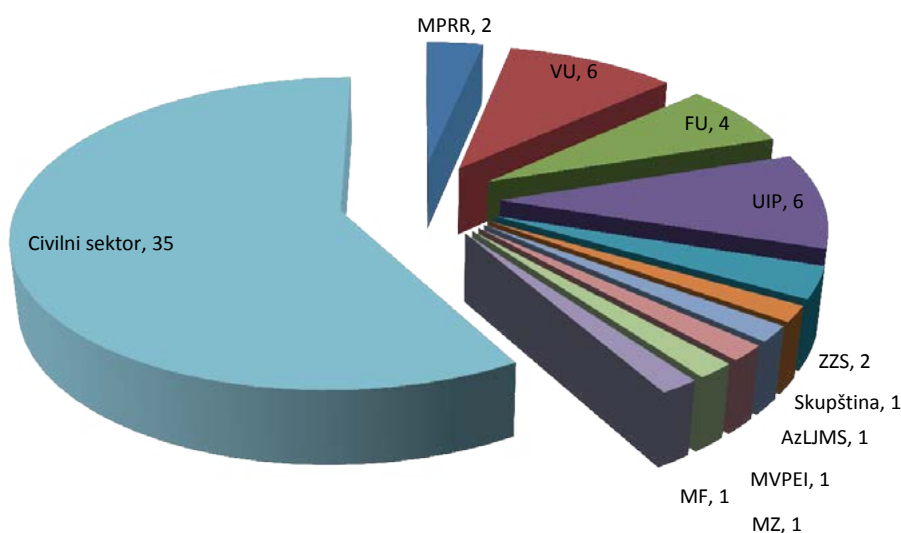

Pregovarač

Šef RG

Radna grupa je formirana u septembru 2012. a izmijenjena u februaru 2014. kako bi se sastav radne grupe prilagodio potrebama pregovaračkog procesa. Pregovarač za ovo poglavlje je **Danijela Stolica**, generalni direktor Direktorata za poljoprivredu i ribarstvo u Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja. Šefica radne grupe je **Zorka Prljević**, direktorica Fitosanitarne uprave. Radnu grupu čini 60 članova, od čega je 32 žena i 28 muškaraca (25 iz državnih institucija i 35 iz civilnog sektora).

Pravna tekovina EU u oblasti bezbjednosti hrane, veterinarstva i fitosanitarnog nadzora ima za cilj obezbjeđivanje visokog nivoa zaštite zdravlja potrošača, zaštitu zdravlja i dobrobiti životinja, zaštitu zdravlja bilja, uz istovremeno sprječavanje unošenja i širenja zaraznih i parazitskih bolesti, kao i organizama štetnih za bilje, u Crnu Goru, a samim tim i u Evropsku uniju.

EU primjenjuje integralni pristup "od njive do trpeze", koji se sastoji od tri dijela koja se međusobno nadopunjavaju:

- bezbjednost hrane: pravila higijene u proizvodnji, preradi i stavljanju u promet hrane i hrane za životinje, zvanične kontrole i mehanizme za osiguranje bezbjednosti hrane;
- veterinarstvo: pravila o prometu životinja i životinjskih proizvoda, zdravlje životinja, zvanične kontrole uvoza proizvoda iz trećih zemalja, kao i praćenje kretanja životinja;
- fitosanitarni nadzor: pravila o kontroli štetnih organizama na biljkama i biljnom materijalu, stavljanje na tržište sredstava za zaštitu bilja, sjemena i sadnog materijala, kontrole rezidua pesticida u proizvodima biljnog porijekla.

Takođe, ovo poglavlje obuhvata propise koji se odnose na genetski modifikovane organizme.

Vlada Crne Gore je u prethodnom periodu intenzivno radila na usklađivanju pravnog okvira crnogorskog zakonodavstva za Poglavlje 12 s pravnom tekovinom EU. 10. IX 2015. donijela je Strategiju Crne Gore za transpoziciju i implementaciju pravne tekovine Evropske unije za poglavlje 12 – Bezbjednost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika s Opštim akcionim planom i Posebnim akcionim planom. U saradnji Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstva zdravlja i Uprave za inspekcijske poslove, 3. XI 2014. donijeta je Odluka o sprovođenju postupka procjene usaglašenosti s EU zahtjevima (kategorizaciji) odobrenih objekata u poslovanju hranom i objekata za rukovanje nusproizvodima životinjskog porijekla. Na osnovu te odluke sprovedena je procjena stanja u objektima, u skladu s relevantnom pravnom tekovinom EU.

Uspješnim privođenjem kraju svih prethodno navedenih aktivnosti, Crna Gora je stekla uslove za ulazak u narednu fazu pregovora, tj. otvaranje predmetnog poglavlja.

Crna Gora je zvanično otvorila pregovore na Međuvladinoj konferenciji održanoj 30. juna 2016. u Briselu.

13

Što nam donosi ovo poglavlje:

- 1) Bolji uslovi za život i rad ribara
- 2) Održivije upravljanje resursima ribe u Jadranskom moru
- 3) Povećanje potrošnje ribe po glavi stanovnika – stvaranje zdravijih prehrambenih navika

13. POGLAVLJE

Ribarstvo

Pregovarač

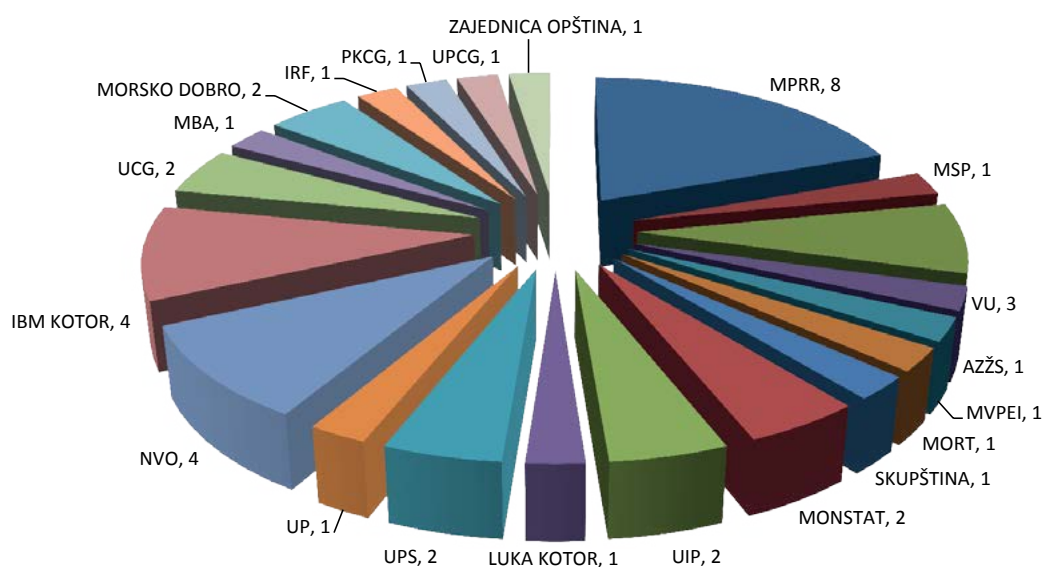
Šef RG

Radna grupa je formirana u februaru 2013.

Pregovarač za ovo poglavlje je **Danijela Stolica**, generalna direktorica za poljoprivredu i ribarstvo u Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja.

Šef radne grupe je **Aleksandar Joksimović**, rukovodilac laboratorije za ihtiologiju i morsko ribarstvo u Institutu za biologiju mora u Kotoru.

Radnu grupu čini 42 člana, od čega je 18 žena i 24 muškarca (31 iz državnih institucija i 11 iz civilnog sektora).

Ribarstvo je istorijski i tradicionalno dugo prisutno na prostoru zemalja EU i važno je za razvoj i privredu mnogih malih sredina. Temelj za upravljanje ribarstvom u EU postavljen je Zajedničkom ribarstvenom politikom (ZRP). Zajednička ribarstvena politika je izvorno bila dio Zajedničke poljoprivredne politike, a izdvajanju u zasebnu politiku doprinio je ulazak u EU zemalja sa znatnim ribarskim flotama i morskim resursima, kao i potreba rješavanja novih specifičnih problema, poput očuvanja resursa ribe.

Zajednička ribarstvena politika Evropske unije obuhvata pitanja iskorišćavanja i upravljanja ribljim bogastvima, politike, nadzora i kontrole, kao i međunarodnu saradnju u ribarstvu. Cilj joj je da na evropskom nivou osigura dugoročno održivo korišćenje živih bogatstava mora.

PREDNOSTI ZA CRNU GORU

Članstvom u Evropskoj uniji Crna Gora dobiće direktan pristup jedinstvenom tržištu Evropske unije, jednom od najvećih svjetskih uvoznika proizvoda ribarstva. Zbog direktnog plasmana crnogorskog ulova, uzgoja, prerade ribe, crnogorski ribari će dobiti mogućnost ravnopravnog plasiranja na tržištu. Korišćenje novčanih sredstava iz Evropskog fonda za pomorstvo i ribarstvo, kao i bolja organizacija ribarskog sektora putem udruživanja u organizacije proizvođača, omogućiće bolje pozicioniranje crnogorskog ribarstva u širem evropskom tržišom kontekstu.

Morsko ribarstvo obezbjeđuje ekonomsku korist Crnoj Gori kroz stvaranje prihoda zaposlenosti, uz istovremeno obezbjeđivanje izvora hrane za domaće stanovništvo i turiste. Prihodi i zaposlenost nijesu ograničeni samo na ribolov, već se ostvaruju i kroz distribuciju, marketing kampanje, preradu ribe, kao i prateće usluge u lukama, marinama i brodogradilištima. Morsko ribarstvo pored ovoga obezbjeđuje poslove na pijacama, restoranima i marketima. Jako je bitno shvatiti da je riba prirodni resurs i ako se lovi na održiv način moći će da koristi i budućim generacijama. Da bi se to postiglo na predviđen način Crna Gora treba da se odredi prema ciljevima kao što su: održivi ribolov, povećanje potrošnje ribe po glavi stanovnika, ekoturizmu, očuvanju tradicionalnog ribarstva u Boki Kotorskoj i povećanju ribarske flote.

Vlada je 25. VI 2015. usvojila Strategiju morskog ribarstva Crne Gore s Akcionim planom za implementaciju pravne tekovine EU, čime je Crna Gora stekla uslov za ulazak u narednu fazu pregovora tj. otvaranje ovog poglavlja.

Crna Gora je zvanično otvorila pregovore na Međuvladinoj konferenciji održanoj 30. juna 2016 u Briselu.

14

Što nam donosi ovo poglavlje:

- 1) Bezbjedniji i sigurniji prevoz, uz povoljnije cijene
- 2) Zaštita životne sredine kroz smanjenje štetnih uticaja saobraćaja
- 3) Bolja kontrola nad radnim vremenom vozača

14. POGLAVLJE

Saobraćajna politika

Pregovarač

Šef RG

Sekretar RG

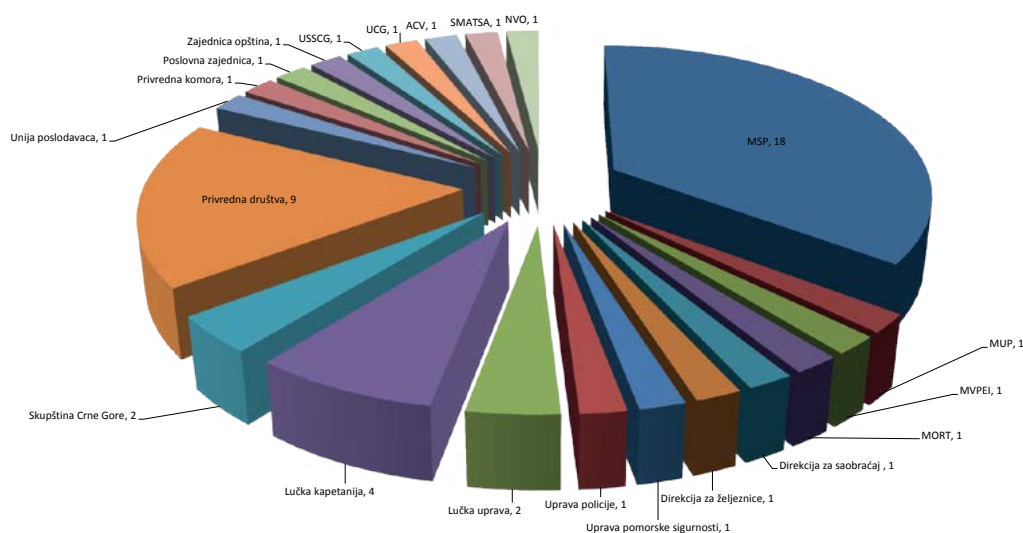
Radna grupa je formirana u aprilu 2013.

Pregovarač za ovo poglavlje je **Angelina Živković**, v.d. generalnog direktora za državne puteve u Ministarstvu saobraćaja i pomorstva.

Šef radne grupe je **Zoran Radonjić**, sekretar Ministarstva saobraćaja i pomorstva.

Sekretar radne grupe je **Andrej Orlandić** iz MEP.

Radnu grupu čini 51 član, 18 žena i 33 muškarca (33 člana su predstavnici državnih institucija i 18 je predstavnika civilnog sektora).

Pravni okvir saobraćajne politike EU omogućava uspostavljanje efikasnog i funkcionalnog sistema prevoza putnika i robe širom Evropske unije. Cilj ove politike jeste da podmiri rastuće potrebe mobilnosti građana, robe i usluga kroz kontinuirano unapređenje saobraćajne infrastrukture i stvaranje uslova za bezbjedniji i sigurniji saobraćaj. Osim toga, saobraćajna politika teži poboljšanju kvaliteta saobraćajnih usluga, omogućava širu upotrebu inovativnih tehnoloških rješenja (npr. informaci- onih i inteligentnih transportnih sistema, digitalnih tahografa), podstiče očuvanje životne sredine i smanjenje štetnih uticaja saobraćaja na okolinu, kao i donošenje i sprovođenje socijalnog zakonodavstva i efikasniju zaštitu prava putnika.

Poglavlje Saobraćajna politika obuhvata sljedeće oblasti: drumski saobraćaj i put- nu infrastrukturu, željeznički saobraćaj, vazdušni saobraćaj, pomorstvo, saobraćaj unutrašnjim plovnim putevima, kombinovani saobraćaj i satelitsku navigaciju.

Crna Gora je zvanično otvorila pregovore na Međuvladinoj konferenciji u Briselu 21. decembra 2015.

15

Što nam donosi ovo poglavlje:

- 1) Sigurnost i kvalitet snadbijevanja energijom
- 2) Razvoj obnovljivih izvora energije i energetska efikasnost
- 3) Nuklearna i radijaciona sigurnost i bezbjednost i zaštita od jonizujućeg zračenja

15. POGLAVLJE

Energetika

Pregovarač

Šef RG

Sekretar RG

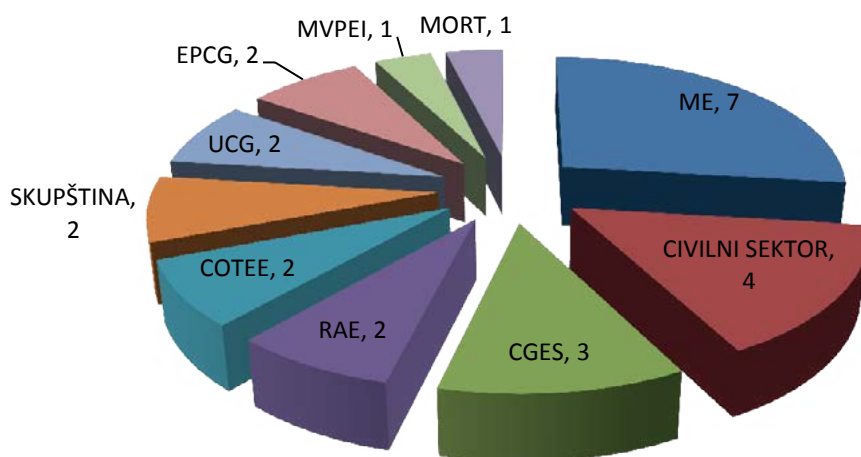
Radna grupa je formirana u februaru 2013.

Pregovarač za ovo poglavlje je **Angelina Živković**, v.d. generalnog direktora za državne puteve u Ministarstvu saobraćaja i pomorstva.

Šefica radne grupe je **Dragica Sekulić**, generalna direktorica za energetska efikasnost u Ministarstvu ekonomije.

Sekretar radne grupe je **Andrej Orlandić** iz MEP.

Radnu grupu čini 26 članova, od čega je 8 žena i 18 muškaraca (11 iz državnih institucija i 15 iz civilnog sektora).

Ciljevi energetske politike EU su konkurentnost, sigurnost snabdijevanja i održivost.

Pravni okvir u oblasti energetike sastoji se od pravila i politika najprije u pogledu konkurencije i državne pomoći, uključujući i sektor uglja, uslove za ravnopravan pristup resursima za prospekciju, istraživanja i proizvodnju u sektoru nafte i gasa, unutrašnje energetske tržište (otvaranje tržišta električne energije i gasa), promociju obnovljivih izvora energije i energetske efikasnosti, nuklearnu energiju i nuklearnu sigurnost i zaštitu od zračenja. Što se tiče međunarodnih sporazuma, poglavlje sadrži Sporazum o Energetskoj povelji i srodne instrumente.

Uz turizam i poljoprivredu, energetika je prioritetna oblast nacionalnih razvojnih planova Crne Gore. Usklađivanje crnogorskog zakonodavstva s pravnom tekovinom EU u ovoj oblasti olakšava članstvo Crne Gore u Energetskoj zajednici od 2006.

Energetska politika Crne Gore do 2030. koju je Vlada usvojila u martu 2011. identifikuje prioritete slične onima u EU: sigurnost snabdijevanja energijom, razvoj konkurentnog energetskeg tržišta, uspostavljanje konkurencije u tržišnim aktivnostima i razvoj održivih izvora energije.

Crna Gora je na Međuvladinoj konferenciji koja je održana 21. XII 2015. otvorila 15. pregovaračko poglavlje.

16

Što nam donosi ovo poglavlje:

- 1) Koordinacija poreskih sistema
- 2) Efikasna kontrola naplate i smanjenje mogućnosti utaje poreza,
- 3) Elektronsko praćenje akcizne robe

16. POGLAVLJE

Porezi

Pregovarač

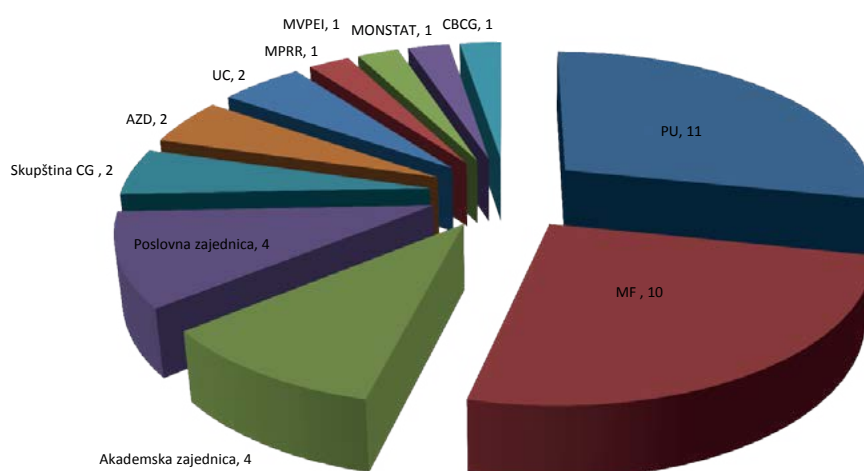
Šef RG

Radna grupa je formirana u martu 2013.

Pregovarač za ovo poglavlje je **Nikola Vukićević**, generalni direktor Direktorata za budžet u Ministarstvu finansija.

Šef radne grupe je **Novo Radović**, generalni direktor za poreski i carinski sistem u Ministarstvu finansija.

Radnu grupu čini 39 članova, od čega su 22 žene i 17 muškaraca (31 iz državnih institucija i 8 iz civilnog sektora).

Svaka država članica EU odgovorna je za upravljanje sopstvenom poreskom politikom, koja je temeljno obilježje nacionalnog suvereniteta. U oblasti poreza i dalje se primjenjuje konsenzualno odlučivanje među državama članicama. Ipak, postoje neka zajednička pravila koja, u duhu nenarušavanja tržišne utakmice, propisuju minimalne poreske stope (PDV, akcize).

Poglavlje Porezi podijeljeno je na četiri potpoglavlja: indirektno oporezivanje; direktno oporezivanje; administrativna saradnja i uzajamna pomoć; operativni kapaciteti i kompjuterizacija.

Pravna tekovina EU u dijelu o indirektnom oporezivanju se, prije svega, odnosi na usklađeno zakonodavstvo u oblasti poreza na dodatu vrijednost i akciza. Minimalna stopa PDV-a u EU iznosi 15% i važi za većinu roba i usluga. Postoje razlike među pojedinim državama članicama i kreću se od 17% u Luksemburgu do 27% u Mađarskoj. U oblasti akciza, pravna tekovina obuhvata usklađeno zakonodavstvo o energentima, duvanskim proizvodima i alkoholnim pićima. U području direktnih poreza, pravna tekovina obrađuje određene aspekte poreza na dobit i poreza na povećanje kapitala. Cilj je izbjegavanje narušavanja prekograničnih ekonomskih aktivnosti između preduzeća unutar Unije. Zakonodavstvo Unije u području administrativne saradnje i uzajamne pomoći između poreskih i carinskih tijela zemalja članica nudi rješenja u vezi sa razmjenom informacija, kako bi se, s jedne strane, onemogućilo izbjegavanje plaćanja poreza, a s druge omogućilo prikupljanje podataka o poreskim subjektima, kako automatizmom, tako i na zahtjev.

Poreska politika Crne Gore zasniva se na sveobuhvatnosti poreskih obveznika, niskim i konkurentnim poreskim stopama i veoma selektivnim poreskim olakšicama. U strukturi poreskih prihoda dominiraju indirektni porezi i to porez na dodatu vrijednost i akcize, a potom slijede porez na dohodak fizičkih lica i porez na dobit.

Prihodi koji u potpunosti pripadaju državi su porez na dodatu vrijednost, akcize i porez na dobit. Zajednički porezi, koji dijelom pripadaju državnom budžetu a dijelom budžetu opština su porez na dohodak fizičkih lica, porez na promet nepokretnosti i koncesione i druge naknade. Porezi koji u potpunosti pripadaju budžetu opština su porez na nepokretnost, prirez porezu na dohodak, lokalne takse i lokalne naknade.

Crna Gora će u narednom periodu kontinuirano raditi na postizanju usklađenosti u oblastima PDV-a, akciza i direktnog oporezivanja, adekvatnim administrativnim kapacitetima i neophodnom infrastrukturuom u svojim centralnim i lokalnim poreskim zavodima za sprovođenje i primjenu svog poreskog zakonodavstva, kao i u razvoju svih pomoćnih informaciono-tehničkih sistema Poreske uprave.

Poglavlje Porezi je otvoreno na Međuvladinoj konferenciji 30. III 2015.

17

Što nam donosi ovo poglavlje:

- 1) Stabilnost cijena i očuvanje finansijske stabilnosti
- 2) Unapređenje konkurentnosti crnogorske ekonomije
- 3) Smanjenje transakcionih troškova, olakšanje međunarodne trgovine i povećanje mobilnosti

17. POGLAVLJE

Ekonomska i monetarna unija

Pregovarač

Šef RG

Sekretar RG

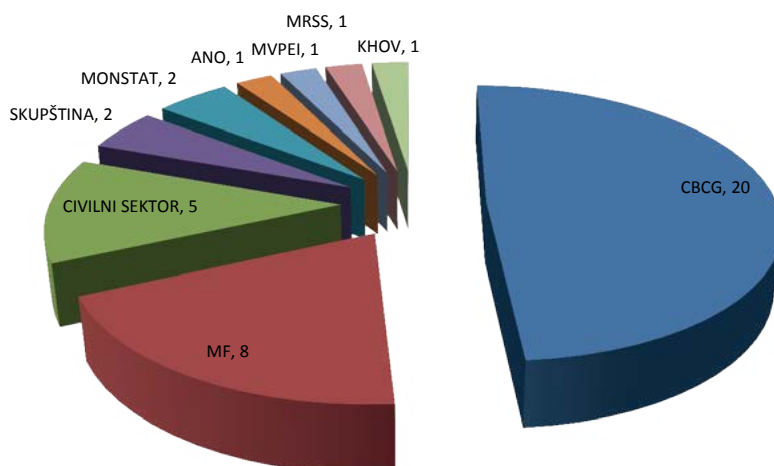
Radna grupa je formirana u decembru 2012.

Pregovarač za ovo poglavlje je **Nikola Fabris**, viceguverner Centralne banke Crne Gore.

Šefica radne grupe je **Milica Kilibarda**, direktorica Direkcije za monetarnu politiku i fiskalna istraživanja u Centralnoj banci Crne Gore.

Sekretar radne grupe je **Aleksandar Nikčević** iz MEP.

Radnu grupu čini 40 članova, od čega je 25 žena i 15 muškaraca (35 iz državnih institucija i 5 iz civilnog sektora).

Pravna tekovina Evropske unije u oblasti ekonomske i monetarne politike odnosi se na posebna pravila kojima se zahtijeva nezavisnost centralnih banaka u državama članicama, zabranjuje se finansiranje javnog sektora od strane centralne banke, kao i povlašćen pristup javnog sektora finansijskim institucijama i poštovanje pravila u oblasti fiskalne politike i nadzora.

Poglavlje Ekonomska i monetarna politika podijeljeno je na dva potpoglavlja:

1. Monetarna politika obuhvata pravnu tekovinu u oblasti nezavisnosti centralne banke, zabrane privilegovanog pristupa javnog sektora finansijskim institucijama i korišćenje novčanica i kovanica;
2. Ekonomska politika obuhvata zakonodavni okvir u oblasti fiskalne politike i nadzora.

Crnogorski pravni okvir u oblasti monetarne politike je u visokom stepenu usklađen s principima i regulativom EU, koje se odnose na nezavisnost centralne banke, pravni subjektivitet i zabranu monetarnog finansiranja, dok je pravni okvir u oblasti fiskalne politike i nadzora većim dijelom usklađen s direktivom EU.

Obaveza svih država članica EU je da ekonomsku politiku tretiraju kao zajednički interes i stalno međusobno koordiniraju nacionalne ekonomske politike, kao i da ostvaruju uravnoteženi nacionalni budžet.

Usklađivanje ekonomskih politika podrazumijeva i zajedničko planiranje integracija privrede, podsticanje privrednog rasta, osiguranje radnih mjesta i konkurentnosti evropske ekonomije kao cjeline na globalnom nivou.

Kako bi se učlanile u Ekonomsku i monetarnu uniju, države kandidati treba da zadovolje uslove koji su definisani Ugovorom iz Mاستrihta iz 1992:

- Stabilne cijene: inflacija može biti najviše do 1,5% viša od stope inflacije triju zemalja s najnižom stopom inflacije;
- Stabilne javne finansije: budžetski deficit ne smije biti viši od 3% BDP-a; javni dug ne smije biti viši od 60% BDP-a.

Pored ekonomskih kriterijuma, sve zemlje moraju zadovoljiti institucionalne kriterijume: uskladiti propise s pravnom tekovinom EU i osigurati nezavisnost centralne banke (funkcionalna, institucionalna i personalna nezavisnost).

18

Što nam donosi ovo poglavlje:

- 1) Uz minimalan trošak ljudskih i finansijskih resursa, dostavlja se najkvalitetniji podatak u najkraćem mogućem roku i na najpristupačniji mogući način svim korisnicima
- 2) Dobijamo kvalitetnu osnovu za službenu politiku država
- 3) Usklađene metodologije osiguravaju da statistika zemalja članica bude dosledna, uporediva, pouzdana i ažurna

18. POGLAVLJE

Statistika

Pregovarač

Šef RG

Sekretar RG

Radna grupa je formirana u aprilu 2013.

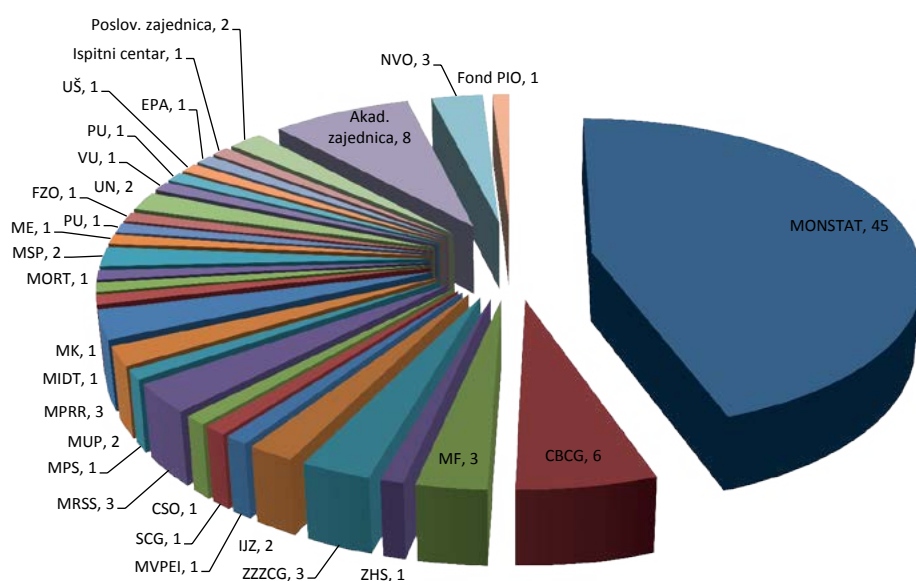
Pregovarač za ovo poglavlje je **Nikola Fabris**,
viceguverner Centralne banke Crne Gore.

Šefica radne grupe je **Gordana Radojević**, direktorica Zavoda za statistiku.

Sekretar radne grupe je **Ana Tomković** iz MEP.

Radnu grupu čini 100 članova (87 iz državnih institucija i 13 iz civilnog sektora).

U okviru radne grupe je 68 žena i 32 muškarca.

Cilj pregovora u ovom poglavlju je usklađivanje službene statistike s evropskim standardima i metodologijama, kroz stvaranje jedinstvenog usklađenog metodološkog evropskog sistema koji uz minimalan trošak ljudskih i finansijskih resursa, dostavlja najkvalitetniji podatak u najkraćem mogućem roku i na najpristupačniji mogući način svim korisnicima.

Usklađivanje s pravnom tekovinom u okviru ovog poglavlja je od velike važnosti, ne samo za oblast statistike, već i za druga pregovaračka poglavlja, jer se kroz statistiku prati napredak u ostalim oblastima pregovora.

Od kvaliteta i dostupnosti statističkih podataka zavisi i kvalitet osnove na kojoj se temelji službena politika jedne države. Glavni nosioci zvanične državne statistike su nacionalni statistički zavodi koji su odgovorni za koordinaciju nacionalnog statističkog sistema. Na evropskom nivou tu funkciju obavlja Statistička kancelarija Evropske unije – Eurostat koja prikuplja i objavljuje statističke podatke. Evropska statistika je zasnovana na načelima nezavisnosti, pouzdanosti, povjerljivosti, nepristrasnosti i objektivnosti, što podstiče zemlje članice da poboljšaju standarde na kojima se službena statistika temelji.

Crna Gora je posvećena proizvodnji podataka u cilju daljeg usklađivanja zvanične statistike Crne Gore i statistike nacionalnih računa u skladu s Evropskim sistemom nacionalnih i regionalnih računa (ESA 2010). ESA predstavlja usklađenu metodologiju koja se primjenjuje pri proizvodnji podataka o nacionalnim računima u Evropskoj uniji, kako bi se osiguralo da privredna statistika zemalja članica bude dosljedna, uporediva, pouzdana i ažurna. ESA omogućuje opis ukupne privrede regije, zemlje ili grupe zemalja, na način koji je uporediv s drugim privredama.

Ovo poglavlje je zvanično otvoreno na Međuvladinoj konferenciji održanoj 16. XII 2014.

19

Što nam donosi ovo poglavlje:

- 1) Dobri uslovi rada, zaštite i zdravlja na radu
- 2) Veća uključenost ranjivih grupa stanovništva
- 3) Mogućnosti za razvoj potrebnih vještina i jačanje konkurentnosti

19. POGLAVLJE

Socijalna politika i zapošljavanje

Pregovarač

Šef RG

Sekretar RG

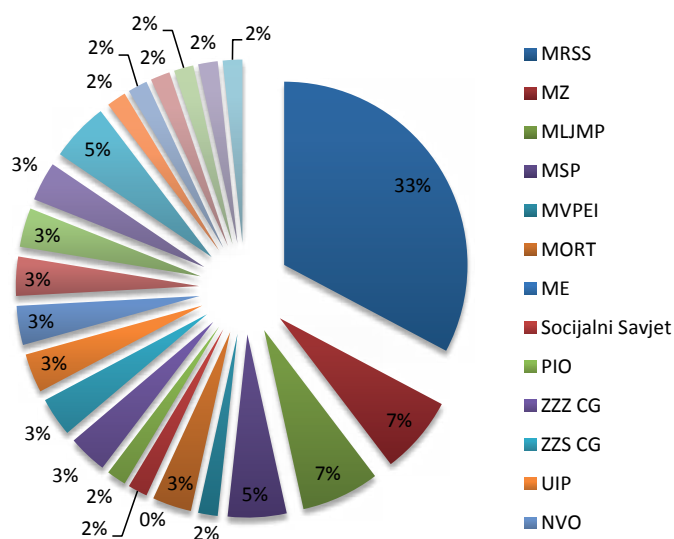
Radna grupa formirana je u decembru 2012.

Pregovarač za ovo poglavlje je **Ljiljana Simović**,
direktor Direktorata za evropske integracije, programiranje i implementaciju
fondova EU u Ministarstvu rada i socijalnog staranja.

Šef radne grupe je **Anita Bilafer Mihaljević**, načelnica direkcije za evropskih integracije u Ministarstvu rada i socijalnog staranja.

Sekretar radne grupe je **Melita Rastoder Ljačić** iz MEP.

Radnu grupu čine 57 članova od čega 46 žena i 11 muškaraca (50 iz državnih institucija i 7 iz civilnog sektora).

Politika zapošljavanja predstavlja strateški cilj EU u postizanju pune zaposlenosti, dobrih radnih uslova, visoke produktivnosti i socijalne kohezije u skladu s politikom koja predstavlja kombinaciju fleksibilnosti i sigurnosti tržišta radne snage.

Pravna tekovina u ovom poglavlju obuhvata minimalne standarde iz područja radnog prava, zaštite i zdravlja na radu, socijalnog dijaloga, politike zapošljavanja, evropskog socijalnog fonda, socijalne inkluzije i zaštite, antidiskriminacije i jednakog tretiranja muškaraca i žena po pitanjima zapošljavanja i socijalne sigurnosti.

Evropski socijalni fond je glavni instrument za sprovođenje politike EU u oblasti zapošljavanja iz kojeg se finansiraju mjere za povećanje zaposlenosti u državama članicama i regijama EU, posebno onim manje razvijenim.

Evropa 2020 je strategija EU i predstavlja viziju kako obezbjediti nova i sigurna radna mjesta i bolji život za građane. Cilj ove Strategije jeste ekonomski razvoj zasnovan na znanju (uz očuvanje životne sredine), visok nivo zaposlenosti, produktivnosti i socijalne kohezije.

Vlada Crne Gore usvojila je u martu 2015. Akcioni plan za postepeno usklađivanje s pravnom tekovinom EU i izgradnju neophodnih kapaciteta za implementaciju i sprovođenje pravne tekovine u svim oblastima u okviru ovog poglavlja čime je Crna Gora stekla uslov za ulazak u narednu fazu pregovora tj. otvaranje predmetnog poglavlja.

Crna Gora je zvanično otvorila pregovore na Međuvladinoj konferenciji u Briselu 13. decembra 2016.

20

Što nam donosi ovo poglavlje:

1) Razvoj konkurentnosti malih i srednjih preduzeća

2) Podstrek za preduzetništvo mladih i žena

3) Razvoj industrije

20. POGLAVLJE

Preduzetništvo i industrijska politika

Pregovarač

Šef RG

Sekretar RG

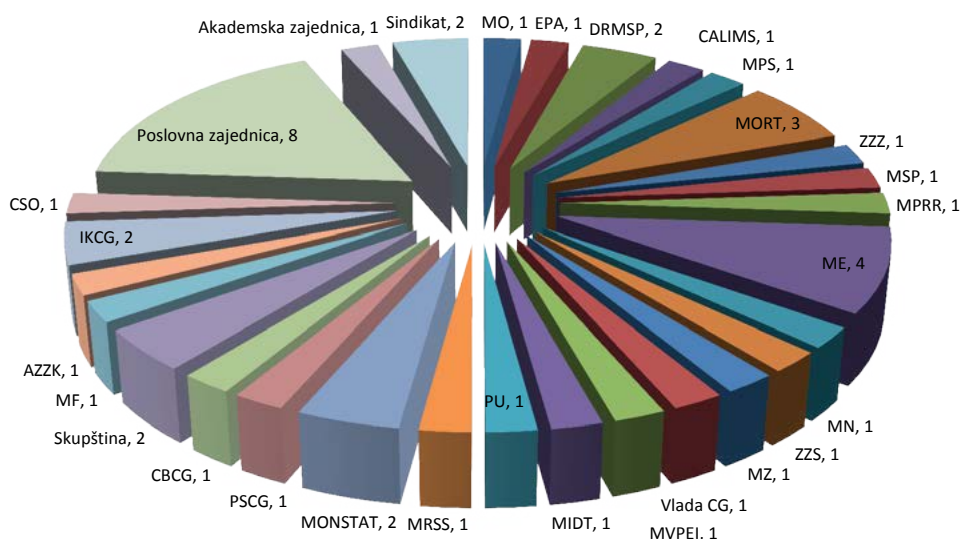
Radna grupa je formirana u septembru 2012.

Pregovarač za ovo poglavlje je doc. dr **Vladimir Savković**, profesor na Pravnom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

Šef radne grupe je **Dragan Kujović**, generalni direktor za industriju i preduzetništvo u Ministarstvu ekonomije.

Sekretar radne grupe je **Tatjana Tomić** iz MEP.

Radnu grupu čini 46 članova, od čega je 19 žena i 27 muškaraca (35 iz državnih institucija i 11 iz civilnog sektora).

Cilj politike preduzetništva i industrijske politike Evropske unije jeste stvaranje povoljnog ambijenta za evropske i crnogorske proizvođače i preduzetnike, kroz pružanje podrške kako bi bili konkurentni sa svojim proizvodima i mogli da posluju u pravednim i jednakim uslovima u Evropi i širom svijeta.

Pravni okvir u oblasti preduzetništva i industrije sastoji se od političkih principa i instrumenata politike koji se baziraju na komunikacijama, preporukama, i zaključcima Savjeta. Poglavlje 20, obuhvata i političke instrumente, uključujući finansijsku podršku i regulatorne mjere, kao i sektorske politike. U okviru sektorske politike, poseban fokus će biti na oblastima turističke industrije, vazdušne i pomorske industrije, građevinarstva, drvne industrije, čelika, metala i drugih sirovina.

Preduzetništvo i industrija su važne ekonomske oblasti za ukupan privredni razvoj svake savremene zemlje. Stoga, započete su aktivnosti na izradi Strategije industrijske politike Crne Gore do 2020. koja će definisati dalje ciljeve i pravce razvoja industrije u Crnoj Gori, kao i jačanje njenih sektora. Takođe, u junu 2014. potpisan je Sporazum između Evropske unije i Crne Gore o učešću Crne Gore u programu Unije „Konkurentnost preduzeća i malih i srednjih preduzeća (COSME 2014 – 2020)”. Program COSME ima za cilj podsticanje konkurentnosti preduzeća kako bi se olakšalo širenje poslovanja na jedinstvenom tržištu EU i na tržištima izvan EU-a.

Politika EU u oblasti preduzetništva i industrijske politike se velikim dijelom vodi Strategijom „Evropa 2020” čiji je glavni cilj rješavanje nedostataka modela rasta i stvaranja uslova za pametan, održiv i inkluzivan rast u „vodećim inicijativama” poput industrijske politike, inovacija, digitalne privrede, zapošljavanja, mladih, siromaštva i efikasnim korišćenjem resursa.

Poglavlje Preduzetništvo i industrijska politika je otvoreno na Međuvladinoj konferenciji 18. XII 2013.

21

Što nam donosi ovo poglavlje:

- 1) Kvalitetna, sigurna i moderna infrastruktura
- 2) Finansijska pomoć Evropske unije za razvoj putne mreže,
- 3) Razvoj i povezanost energetske mreže

21. POGLAVLJE

Trans-evropske mreže

Pregovarač

Šef RG

Sekretar RG

Radna grupa je formirana u aprilu 2013.

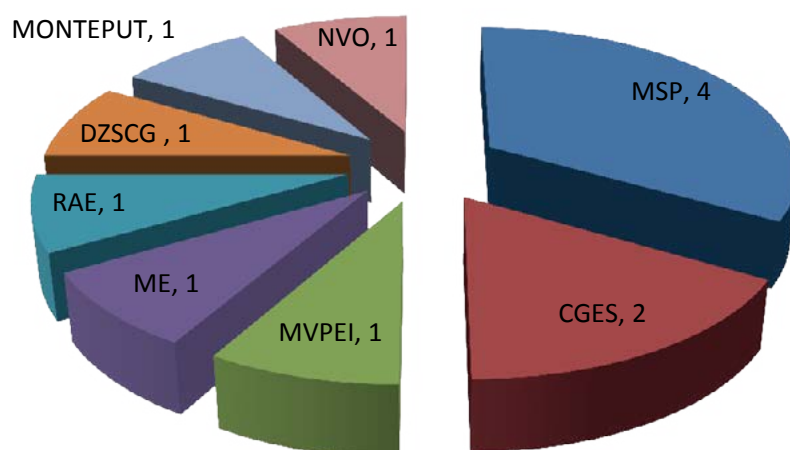
Pregovarač za ovo poglavlje je **Angelina Živković**, v.d. generalnog direktora za državne puteve u Ministarstvu saobraćaja i pomorstva.

Šef radne grupe je **Zoran Vukašinović**, načelnik Odjeljenja normativno-pravnih poslova u Ministarstvu saobraćaja i pomorstva.

Sekretar radne grupe je **Andrej Orlandić** iz MEP.

Radnu grupu čini 12 članova, od toga 4 žene i 8 muškaraca

(11 članova su predstavnici državnih institucija i 1 predstavnik civilnog sektora).

Poglavlje Trans-evropske mreže ima za cilj postizanje bolje međupovezanosti i interoperabilnosti saobraćajnih i energetske sistema u okviru EU s mogućnošću uključivanja trećih zemalja. Primjenom pravne tekovine iz ovog poglavlja države članice obezbjeđuju finansijsku podršku iz kohezionih i strukturnih fondova EU, u svrhu izgradnje i unapređenja trans-evropskih saobraćajnih i energetske mreža.

Uspostavljanje trans-evropskih saobraćajnih mreža doprinosi boljoj povezanosti glavnih gradova i ekonomskih centara s udaljenim i izolovanim regijama širom EU. Programi trans-evropske energetske mreže identifikuju nedostajuće veze i uska grla na energetske mreži s ciljem njihovog unapređenja i postizanja sigurnije snabdjevenosti energijom i rasta interkonektivnosti.

Pravni okvir ovog poglavlja čine smjernice za razvoj i finansiranje trans-evropskih mreža koje su u primjeni od januara 2014. Saradnja EU sa zemljama Zapadnog Balkana u oblasti saobraćajne infrastrukture započeta je kroz SEETO Memorandum, a poseban napredak postignut je uvrštavanjem Sveobuhvatne mreže SEETO u indikativno proširenje trans-evropskih saobraćajnih mreža na zemlje Zapadnog Balkana kroz Regulativu 1315/2013. Na osnovu SEETO koridora definiše se saobraćajni pravci koji će biti dijelovi trans-evropske mreže na teritoriji Crne Gore na koje će se, danom pristupanja EU, primjenjivati nova pravna tekovina.

Poglavlje Trans-evropske mreže je otvoreno 22. VI 2015.

22

Što nam donosi ovo poglavlje:

- 1) Više projekata iz Evropskih strukturnih i investicijskih fondova
- 2) Nove investicije u infrastrukturu i dinamičniji ekonomski rast i razvoj
- 3) Investiranje u obrazovanje, zapošljavanje i razvoj ljudskih resursa

22. POGLAVLJE

Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata

Pregovarač

Šef RG

Sekretar RG

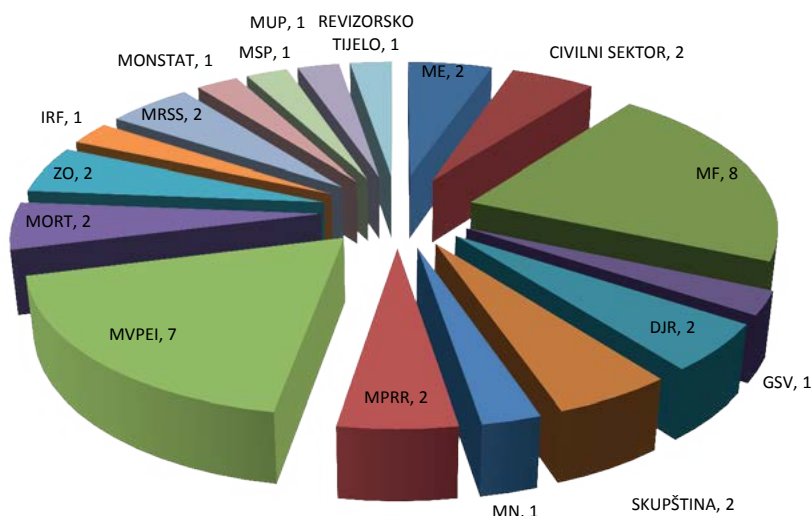
Radna grupa je formirana u oktobru 2012.

Pregovarač za ovo poglavlje je ministar evropskih poslova i glavni pregovarač za pristupanje Crne Gore EU **Aleksandar Andrija Pejović**.

Šefica radne grupe je **Ivana Vujošević**, direktorica Direkcije za programiranje i nadgledanje instrumenta pretpristupne pomoći u MEP.

Sekretar radne grupe je **Bojan Vujović** iz MEP.

Radnu grupu čine 36 članova od čega su 24 žene i 12 muškaraca (31 iz državnih institucija i 5 iz civilnog sektora).

Regionalna politika Evropske unije podrazumijeva finansijsku podršku državama članicama i regionima kroz sprovođenje projekata čiji je cilj jačanje ekonomske, društvene i teritorijalne kohezije, s posebnim usmjerenjem na: (1) smanjivanje razlika između regiona EU u cilju jačanja ekonomske i društvene kohezije; (2) jačanje regionalne konkurentnosti s ciljem da Unija, kao cjelina, ostane konkurentna na svjetskim tržištima i (3) evropsku teritorijalnu saradnju s ciljem promocije saradnje između regiona EU.

Ovo poglavlje sadrži okvirne propise koji definišu pravila za pripremu i odobravanje operativnih programa čije se sprovođenje finansira iz Evropskih strukturnih i investicijskih fondova (ESI fondovi), tj. Evropskog fonda za regionalni razvoj, Evropskog socijalnog fonda, Evropskog fonda za ribarstvo, Evropskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj i, za neke države članice, programa Kohezionog fonda uz uvažavanje teritorijalne organizacije svake države članice.

U periodu 2007–2013, za države članice EU posredstvom ovih fondova je dodijeljeno približno 338,8 milijardi eura, dok predviđena sredstva za period 2014–2020 iznose 351 milijardu eura. Sredstva iz ovih fondova će biti dostupna Crnoj Gori nakon pristupanja EU.

Vlada je 3. IX 2015. usvojila Akcioni plan za ispunjavanje zahtjeva Evropske unije u oblasti kohezivne politike, čime je Crna Gora ispunila uslov za ulazak u narednu fazu pregovora, tj. otvaranje ovog poglavlja.

Akcioni plan se sprovodi utvrđenom dinamikom, što će Crnoj Gori omogućiti da na vrijeme formira neophodne strukture i utvrdi procedure za upravljanje sredstvima iz fondova EU nakon članstva.

Crna Gora je 20. VI 2017. na Međuvladinoj konferenciji u Luksemburgu otvorila 22. pregovaračko poglavlje – Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata.

23

Što nam donosi ovo poglavlje:

1) **Nezavisan i efikasan pravosudni sistem**2) **Efikasna borba protiv korupcije**3) **Efikan sistem u pružanju zaštite od svih oblika diskriminacije**

23. POGLAVLJE

Pravosuđe i temeljna prava

Pregovarač

Šef RG

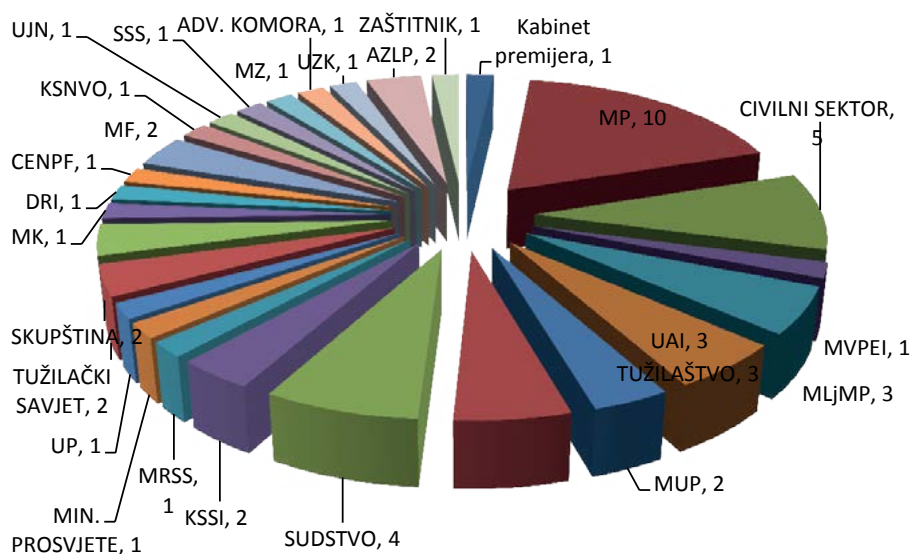
Sekretar RG

Radna grupa za pripremu i vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za oblast pravne tekovine Evropske unije koja se odnosi na pregovaračko poglavlje 23 - Pravosuđe i temeljna prava je formirana u aprilu 2014. Pregovarač za ovo poglavlje je **Miodrag Radović**, Sekretar Ministarstva evropskih poslova.

Šefica radne grupe je **Marijana Laković-Drašković**, generalna direktorica za pravosuđe u Ministarstvu pravde.

Sekretar radne grupe je **Violeta Berišaj** iz MEP.

Radnu grupu čini 54 člana, od čega je 39 žena a 15 muškaraca (49 iz državnih institucija i 5 iz civilnog sektora).

Cilj ovog poglavlja je stvaranje preduslova za nezavisno i nepristrasno sudstvo, sa neophodnim administrativnim kapacitetima za zaštitu vladavine prava.

Ovo poglavlje pravne tekovine se sastoji iz oblasti pravosuđa, antikorupcije, osnovnih prava i prava građana EU. Pored potrebe za potpunim usklađivanjem nacionalnog zakonodavstva s pravnom tekovinom EU, potrebno je da zemlja kandidat ostvaruje vidljive i mjerljive rezultate u primjeni tih zakona.

Pravna tekovina iz oblasti antikorupcije se sastoji od niza konvencija UN-a i Savjeta Evrope, kao i odluka i preporuka Evropskog savjeta. Zemlja kandidat se mora u potpunosti uskladiti sa pravnom tekovinom u ovoj oblasti, ali i pokazati spremnost da ostvari vidljive rezultate kako u prevenciji, tako i u borbi protiv korupcije. Oblast temeljnih prava sadrži niz konvencija, protokola, povelja i deklaracija koje država kandidat mora uvesti u svoj pravni sistem, a pri tome takođe obezbijediti efikasno sprovođenje. Prava građana EU obuhvataju uslove za ostvarivanje prava državljanima zemalja članica EU. Ovde spadaju pravo glasa i kandidovanja na izborima za Evropski parlament, pravo glasa i kandidovanja za lokalne izbore, pravo slobodnog nastanjanja na teritoriji EU i diplomatska i konzularna zaštita. Većina pravne tekovine iz ove oblasti su odluke i direktive koje stupaju na snagu tek danom ulaska u EU.

Vlada Crne Gore je 27. VI 2013. usvojila Akcioni plan za 23. poglavlje, čime je ispunila uslov za otvaranje poglavlja. Ovo poglavlje je otvoreno na Međuvladinoj konferenciji 18. XII 2013.

Vlada Crne Gore je, 19. II 2015, usvojila **adaptirani Akcioni plan za 23. poglavlje**, nakon intenzivne saradnje s Evropskom komisijom i javnih konsultacija s predstavnicima civilnog sektora.

Crna Gora je u obavezi da godišnje dostavlja Evropskoj komisiji dva izvještaja o realizaciji mjera iz Akcionog plana: jedan u januaru kao prilog za Pododbor za pravdu, slobodu i bezbjednost i drugi u julu kao dodatak Prilogu za Izvještaj o napretku. Do sada smo dostavili sedam polugodišnjih izvještaja Evropskoj komisiji. Četvrti polugodišnji izvještaj o realizaciji adaptiranih akcionih planova za poglavlja 23 i 24 usvojen je 19. I 2017 - sedmi po redu od početka godišnjeg izvještavanja, a četvrti u smislu izvještavanja po adaptiranim akcionim planovima za poglavlja 23 i 24

Crna Gora treba da ispuni **45 privremenih mjerila** zadatih u zajedničkoj poziciji EU za 23. poglavlje. Sva mjerila su u vezi s aktivnostima iz Akcionog plana za ovo poglavlje.

Crna Gora je u prethodnom periodu značajno unaprijedila zakonodavni okvir u oblasti koje obuhvata poglavlje 23, kroz donošenje novih i izmjenu postojećih zakona. Takođe, značajno je ojačan institucionalni okvir u ovoj oblasti, kroz jačanje administrativnih kapaciteta postojećih i osnivanje novih institucija (Specijalno državno tužilaštvo, Specijalno policijsko odjeljenje, Agencija za sprječavanje korupcije, Centar za obuku u sudstvu i Državnom tužilaštvu).

24

Što nam donosi ovo poglavlje:

- 1) Veća bezbjednost građana i slobodno kretanje kroz EU
- 2) Bolje upravljanje granicama
- 3) Smanjena stopa prekograničnog kriminala

24. POGLAVLJE

Pravda, sloboda i bezbjednost

Pregovarač

Šef RG

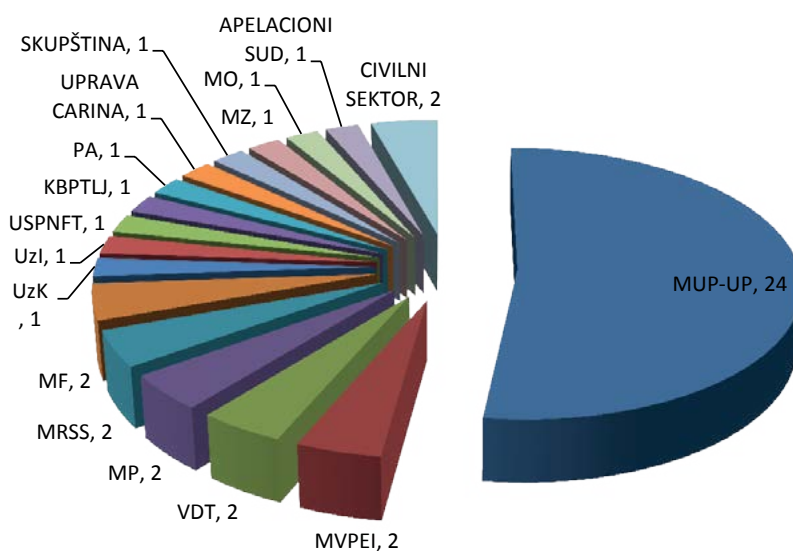
Sekretar RG

Radna grupa za pripremu i vođenje pregovora za pristupanje Crne Gore Evropskoj uniji za oblast pravne tekovine Evropske unije koja se odnosi na pregovaračko poglavlje 24 - Pravda, sloboda i bezbjednost je formirana u aprilu 2014. Posljednje izmjene sastava Radne grupe su bile u septembru 2015. i aprilu 2016. Pregovarač za ovo poglavlje je **Miodrag Radović**, Sekretar Ministarstva evropskih poslova.

Šefica radne grupe je **Tanja Ostojić**, v.d. generalnog direktora za međunarodnu saradnju u Ministarstvu unutrašnjih poslova.

Sekretar radne grupe je **Miloš Radonjić** iz MEP.

Radnu grupu čini 46 članova, od čega je 15 žena i 31 muškarac (44 iz državnih institucija i 2 iz civilnog sektora).

Osnovni cilj realizacije svih aktivnosti prepoznatih u okviru ovog poglavlja jeste da se omogući slobodno kretanje ljudi, uz garantovanje njihove bezbjednosti.

Ovo poglavlje pravne tekovine sadrži deset podoblasti: migracije, azil, vizna politika, vanjske granice i Šengen, pravosudna saradnja u građanskim i krivičnim stvarima, policijska saradnja i borba protiv organizovanog kriminala, borba protiv terorizma, saradnja u oblasti droga, carinska saradnja i falsifikovanje eura.

Nakon usvajanja **Akcionog plana za 24. poglavlje** (27. VI 2013) i predavanjem **pregovaračke pozicije** za ovo poglavlje Evropskoj komisiji (8. X 2013), Crna Gora je ispunila mjerilo za otvaranje pregovora u ovom poglavlju. Crna Gora je 18. XII 2013. otvorila pregovaračko poglavlje 24 na **Međuvladinoj konferenciji u Briselu**.

Vlada Crne Gore je 19. II 2015. usvojila **adaptirani Akcioni plan za 24. poglavlje**, nakon intenzivne saradnje s Evropskom komisijom i javnih konsultacija s predstavnicima civilnog sektora.

Crna Gora je u obavezi da godišnje dostavlja Evropskoj komisiji dva izvještaja o realizaciji mjera iz akcionih planova: jedan u januaru kao prilog za Pododbor PSB i drugi u julu kao dodatak Prilogu za Izvještaj o napretku. Do sada smo dostavili sedam polugodišnjih izvještaja Evropskoj komisiji. Četvrti polugodišnji izvještaj o realizaciji adaptiranih akcionih planova za poglavlja 23 i 24 usvojen je 19. I 2017 - sedmi po redu od početka godišnjeg izvještavanja, a četvrti u smislu izvještavanja po adaptiranim akcionim planovima za poglavlja 23 i 24.

Crna Gora treba da ispuni **38 privremenih mjerila** zadatih u zajedničkoj poziciji EU za 24. poglavlje. Sva mjerila su u vezi s aktivnostima iz Akcionog plana za ovo poglavlje. Nakon ispunjenja privremenih mjerila, Crna Gora će dobiti mjerila za zatvaranje ovog poglavlja.

25

Što nam donosi ovo poglavlje:

- 1) Učešće u naučnim programima
- 2) Mobilnost naučnika i istraživača
- 3) Razvoj nauke i njen doprinos razvoju privrede

25. POGLAVLJE

Nauka i istraživanje

Pregovarač

Šef RG

Sekretar RG

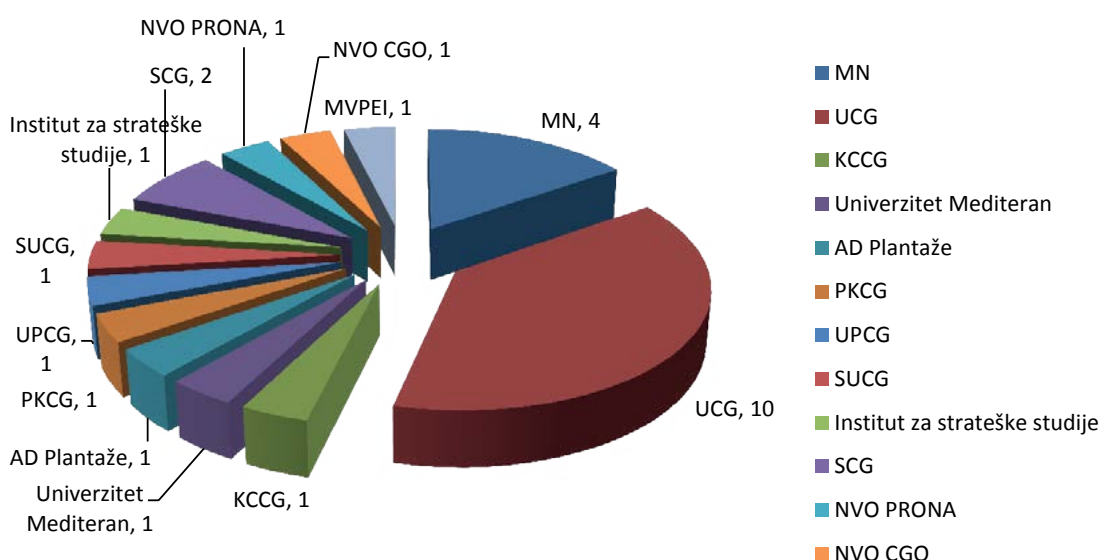
Radna grupa je formirana u julu 2012.

Pregovarač za ovo poglavlje je **Anđelko Lojpur**, profesor na Univerzitetu Crne Gore.

Šefica radne grupe je **Smiljana Prelević**, sekretarka Ministarstva nauke.

Sekretar radne grupe je **Anđela Šćepanović** iz MEP.

Radnu grupu čini 26 članova (8 iz državnih institucija i 18 iz civilnog sektora), od čega je 14 žena i 12 muškaraca.

Evropska unija poklanja posebnu pažnju nauci i istraživanju jer ova oblast predstavlja jedan od najznačajnijih elemenata razvoja svake države. Znanje, kao najznačajniji intelektualni resurs, s vremenom sve više dobija na važnosti, a uspostavljanje stabilnog naučnog sistema postaje osnova modernog društva i pokretač unapređenja životnog standarda.

Svojom strategijom i programima, EU je obezbjedila kvalitetne uslove za razvoj naučno-istraživačke djelatnosti, što zahvaljujući temeljnom naučnom pristupu i inovacijama pogoduje ekonomskom rastu. Kako bi se u predstojećem periodu posvetila posebna pažnja glavnoj ideji Lisabonske strategije, da učini EU najkonkurentnijom i najdinamičnijom svjetskom ekonomijom, države članice su odlučile da povećaju ulaganja u nauku i istraživanje na 3% BDP-a i time posredno podstaknu konkurentnost i rast nacionalnih privreda.

Crna Gora je 18. XII 2012. na Međuvladinoj konferenciji u Briselu otvorila i privremeno zatvorila 25. poglavlje – Nauka i istraživanje.

26

Što nam donosi ovo poglavlje:

- 1) Unapređenje obrazovnog sistema
- 2) Studiranje na univerzitetima EU pod jednakim uslovima
- 3) Kulturna razmjena s državama EU

26. POGLAVLJE

Obrazovanje i kultura

Pregovarač

Šef RG

Sekretar RG

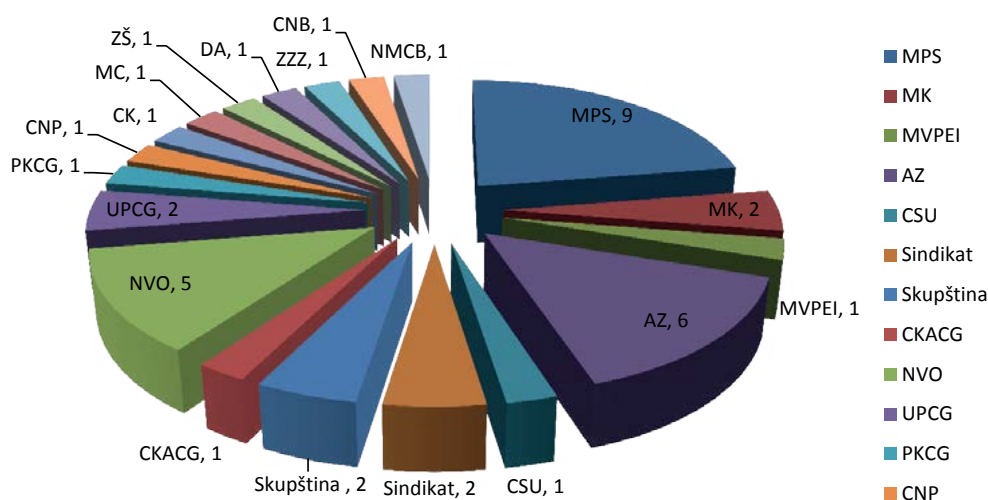
Radna grupa je formirana u julu 2012.

Pregovarač za ovo poglavlje je **Andelko Lojpur**, profesor na Univerzitetu Crne Gore.

Šefica radne grupe je **Mubera Kurpejović**, generalna direktorica Direktorata za visoko obrazovanje.

Sekretar radne grupe je **Anđela Šćepanović** iz MEP.

Radnu grupu čini 41 član (18 iz državnih institucija i 23 iz civilnog sektora), od čega je 24 žena i 17 muškaraca.

Ovo poglavlje obuhvata oblasti obrazovanja i obuke, mladih i sporta, kulture, pristupa obrazovanju, programe i druge instrumente EU.

Oblasti obrazovanja i kulture su u nadležnosti zemalja članica. Evropska unija raspoloživim mehanizmima doprinosi razvoju obrazovanja i mobilnosti.

EU preduzima konkretne mjere kako bi obrazovanje postalo dio strategije zapošljavanja i kako bi EU postala svjetski centar znanja. EU promoviše očuvanje kulturnih dobara s evropskim vrijednostima, pruža podršku ljudima iz oblasti kulture za život i rad u drugim evropskim državama, podstiče slobodnu cirkulaciju kulturnih i umjetničkih proizvoda i djela širom EU i stimulise dijalog među različitim kulturama.

EU teži obezbjeđivanju jednakih uslova za sticanje znanja neophodnih za uključivanje u društvene procese, istovremeno vodeći računa o nacionalnoj, regionalnoj, kulturnoj i jezičkoj raznolikosti, suverenitetu obrazovne politike država članica, kao i podsticanju saradnje između država članica.

Crna Gora je 15. IV 2015. na Međuvladinoj konferenciji u Briselu otvorila i privremeno zatvorila 26. poglavlje – Obrazovanje i kultura.

27

Što nam donosi ovo poglavlje:

- 1) Održivo upravljanje otpadom
- 2) Čistiji vazduh i voda
- 3) Zaštita u slučaju vanrednih situacija

27. POGLAVLJE

Životna sredina

Pregovarač

Šef RG

Sekretar RG

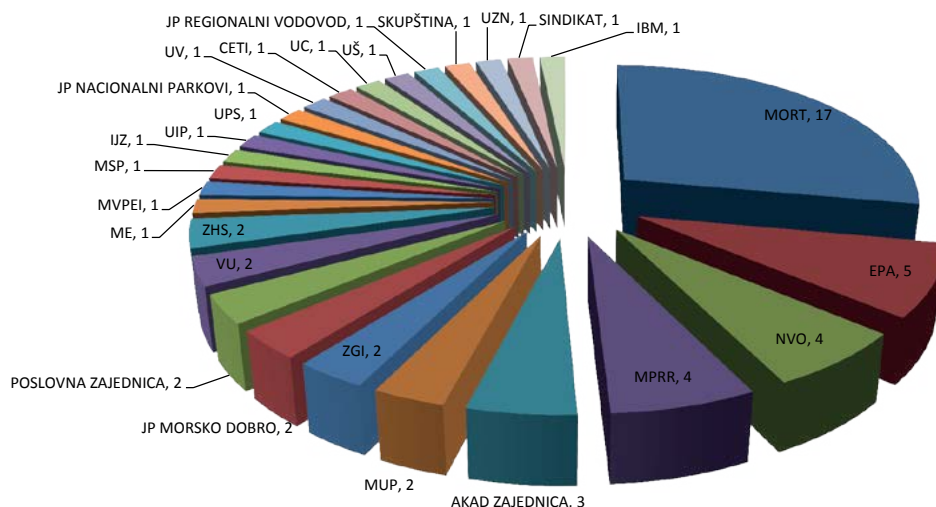
Radna grupa je formirana u januaru 2013.

Pregovarač za ovo poglavlje je **Daliborka Pejović**, državna sekretarka Ministarstva održivog razvoja i turizma.

Šefica radne grupe je **Ivana Vojinović**, generalna direktorica Direktorata za životnu sredinu i klimatske promjene u Ministarstvu održivog razvoja i turizma.

Sekretar radne grupe je **Mitar Đurović** iz MEP.

Radnu grupu čini 61 član od čega 36 žena i 25 muškaraca (50 iz državnih institucija i 11 iz civilnog sektora).

Politike EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena imaju za cilj da promovišu održivi razvoj, prelazak na ekonomiju s niskom emisijom ugljen-dioksida i efikasnim iskorištavanjem resursa i zaštitu životne sredine za sadašnje i buduće generacije. One su zasnovane na preventivnoj akciji, načelu "zagađivač plaća", borbi protiv ekološke štete na samom izvoru, zajedničkoj odgovornosti i integraciji zaštite životne sredine u druge politike Evropske unije.

Pravna tekovina obuhvata horizontalno zakonodavstvo, kvalitet vazduha, klimatske promjene, upravljanje otpadom, upravljanje vodama, zaštitu prirode, industrijsko zagađivanje, hemikalije, buku i civilnu zaštitu. Ciljevi zaštite životne sredine su zaštita očuvanja zdravlja i života ljudi, kvaliteta ekosistema, zaštita biljnih i životinjskih vrsta i kulturnih dobara čiji je tvorac čovjek, očuvanje ravnoteže i ekološke stabilnosti prirode, racionalno i adekvatno korišćenje prirodnih resursa. Pregovori u ovoj oblasti su dobra prilika za unapređenje zaštite životne sredine kao neophodnog preduslova za sprovođenje principa i standarda održivog razvoja. Prenošnje propisa Evropske unije u nacionalni pravni sistem je samo prvi korak u procesu prilagođavanja EU standardima. EU politika zaštite životne sredine podrazumijeva i adekvatnu primjenu i sprovođenje propisa – na nacionalnom, ali i lokalnom nivou. Neophodne su značajne investicije, usljed administrativnih troškova, ulaganja u infrastrukturu, kao i održavanja postrojenja.

Vlada je 28. VII 2016. usvojila Strategiju za prenošenje, sprovođenje i primjenu pravne tekovine u oblasti životne sredine i klimatskih promjena s Akcionim planom za period 2016-2020. čime je Crna Gora ispunila početno mjerilo i stekla uslove za ulazak u narednu fazu pregovora tj. otvaranje poglavlja.

28

Što nam donosi ovo poglavlje:

- 1) Veći stepen sigurnosti proizvoda na tržištu i bolja zaštita zdravlja potrošača
- 2) Zaštita prava potrošača pri kupovini proizvoda i usluga na tržištu i brže rješavanje potrošačkih sporova
- 3) Bolji kvalitet zdravstvenih usluga

28. POGLAVLJE

Zaštita potrošača i zdravlja

Pregovarač

Šef RG

Sekretar RG

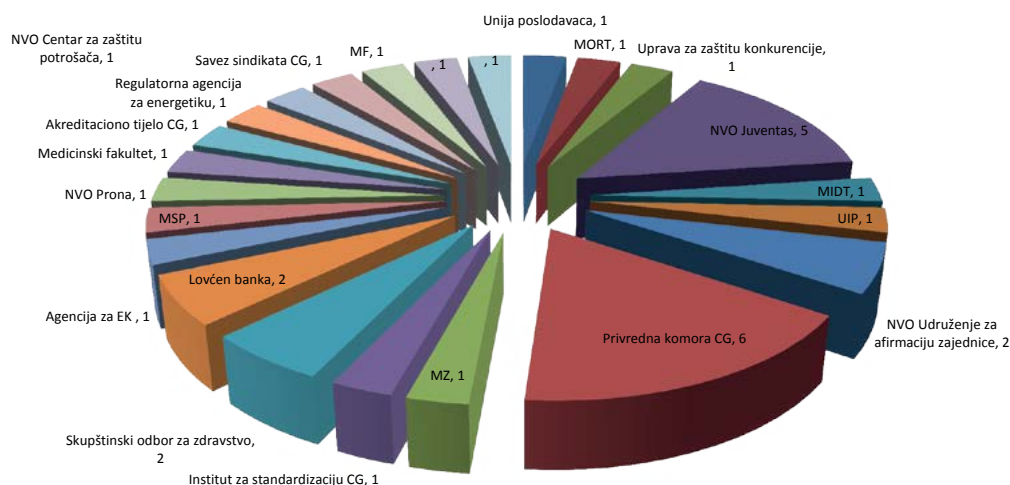
Radna grupa je formirana u januaru 2013.

Pregovarač za ovo poglavlje je **Daliborka Pejović**, državna sekretarka Ministarstva održivog razvoja i turizma.

Šefica radne grupe je **Rada Marković**, pomoćnica direktora Uprave za inspekcijske poslove.

Sekretar radne grupe je **Anđela Šćepanović** iz MEP.

Radnu grupu čini 45 članova, od čega 33 žene i 12 muškaraca (35 iz državnih institucija i 10 iz civilnog sektora).

Ovo poglavlje razmatra teme i pitanja podijeljene u dvije cjeline: zaštita potrošača i javno zdravlje.

Zaštita ekonomskih interesa potrošača, bezbjednost (neprehrambenih) proizvoda, informisanje i edukacija potrošača, kao i efikasna zaštita njihovih interesa čine osnov politike zaštite potrošača u Evropskoj uniji.

Ključna pitanja u oblasti zaštita potrošača su: opšta bezbjednost proizvoda, obmanjujući proizvodi, brza razmjena informacija o opasnim proizvodima i zaštita ekonomskih interesa potrošača (ugovori zaključeni na na daljinu; ugovori zaključeni izvan poslovnih prostorija; prodaja robe široke potrošnje i prateće garancije; isticanje cijena proizvoda; nepoštene odredbe u potrošačkim ugovorima; ugovori o vremenski podijeljenom korišćenju (timesharing); nepoštena poslovna praksa; obmanjujuće i upoređujuće oglašavanje; ugovori o paket aranžmanima, aranžmanima za odmore i za organizovanje putovanja; potrošački krediti, odgovornost za neispravne proizvode; sudske i upravne zabrane za zaštitu kolektivnih interesa potrošača (injuctions); saradnja između organa nadležnih za zaštitu potrošača). Prenošnje evropskog potrošačkog zakonodavstva u nacionalno i pravilna primjena harmonizovanog zakonodavstva uslov su za ujednačavanje zaštite naših potrošača s potrošačima na tržištu Evropske unije.

Zaštita zdravlja odnosi se na usklađivanje pristupa politici javnog zdravlja među državama članicama Evropske unije. Iako je na svakoj pojedinoj državi članici primarna odgovornost za zdravstvenu brigu, brojna pitanja javnog zdravstva zajednički su uređena. Zajednička politika ostvaruje se kroz unapređenje zdravlja i nadzor nad ostvarivanjem ciljeva zdravstvene politike, kroz borbu protiv zaraznih bolesti, rijetkih bolesti i raka, sprečavanje zavisnosti i nezgoda, kao i bolesti povezanih sa zagađenjem okoline, a takođe i sposobnost brzog i usklađenog djelovanja u slučajevima opasnosti po zdravlje. Ova podoblast, takođe, razmatra pitanja prava pacijenata u prekograničnoj zdravstvenoj zaštiti, mentalno zdravlje, krvi, tkiva, ćelija i organa, prevencije povreda, zaraznih bolesti, rijetkih bolesti, kao i sprečavanja zloupotrebe alkohola i droga i kontrolu duvana.

Ciljevi EU politike za zaštitu zdravlja su: usklađivanje zakonodavstva koje se odnosi na zdravstvenu zaštitu unutar Unije, zaštita građana od prijetnji zdravlju, promovisanje politika koje vode do zdravijih životnih stilova, doprinos smanjenju pojave većih bolesti u Uniji, doprinos razvoju efikasnijih zdravstvenih sistema, pružanje zdravstvene informacije, davanje prava građanima na izražavanje mišljenja o zdravstvenim pitanjima.

Crna Gora je 16. XII 2014. na Međuvladinoj konferenciji u Briselu otvorila pregovore u 28. pregovaračkom poglavlju, i tom prilikom EU je predstavila tri završna mjerila koja je neophodno ispuniti za privremeno zatvaranje pregovora u ovom poglavlju. Dva mjerila se odnose na oblast javnog zdravlja i jedno na oblast zaštite potrošača. Mjerila podrazumijevaju usklađivanje s pravnom tekovinom EU, uspostavljanje odgovarajućih institucionalnih, tehničkih i administrativnih kapaciteta do dana pristupanja da bi se ta pravna tekovina sprovela.

29

Što nam donosi ovo poglavlje:

- 1) Niže cijene domaćih i inostranih proizvoda
- 2) Elektronski sistem carine
- 3) Poboljšanje trgovinskog bilansa

29. POGLAVLJE

Carinska unija

Pregovarač

Šef RG

Sekretar RG

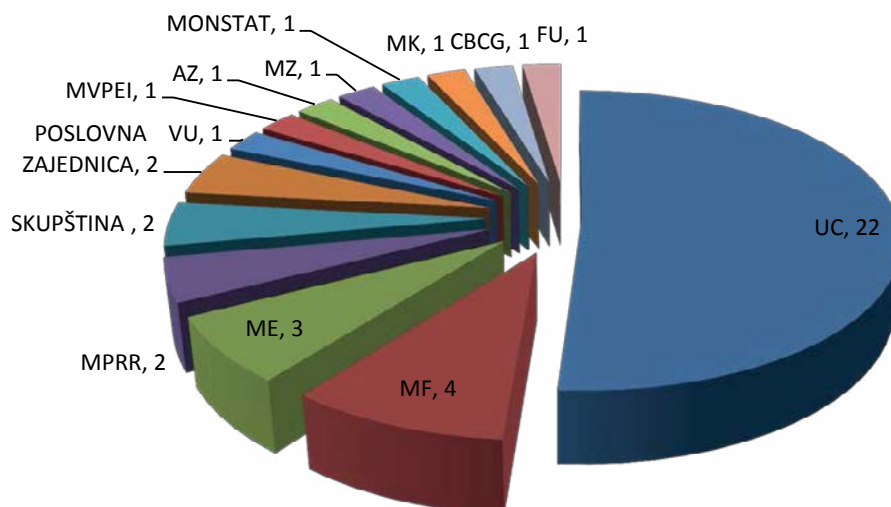
Radna grupa je formirana u aprilu 2013.

Pregovarač za ovo poglavlje je **Nikola Vukićević**, generalni direktor Direktorata za budžet u Ministarstvu finansija.

Šef radne grupe je **Mitar Bajčeta**, načelnik Direkcije za carinski sistem u Ministarstvu finansija.

Sekretar radne grupe je **Miloš Vujović** iz MEP.

Radnu grupu čini 43 člana, od čega 23 žene i 20 muškaraca (40 iz državnih institucija i 3 iz civilnog sektora).

Od svog osnivanja 1. VII 1968, Carinska unija predstavlja jedan od kamena temeljaca evropskih integracija i ključnu komponentu dobrog funkcionisanja unutrašnjeg evropskog tržišta. Predstavlja jedinstveno carinsko područje 28 zemalja članica EU u kojem se odvija ukupna unutrašnja trgovina i promet robom između zemalja članica, bez carinskih formalnosti, nadzora nad robom i naplate carinskih davanja.

Osnovni ciljevi Carinske unije su stvaranje zone slobodne trgovine, jačanje ekonomskih odnosa među državama članicama EU, ubrzanje razvoja trgovinskih aktivnosti, podizanje životnog standarda i osiguranje boljih mogućnosti zapošljavanja povećanjem produktivnosti i postizanjem finansijske stabilnosti.

Nacionalne carinske službe država članica EU zadužene su za svakodnevno operativno sprovođenje carinske politike EU. One prikupljaju carinske takse, akcize i porez na dodatu vrijednost na uvezene proizvode iz trećih zemalja, te brinu o poštovanju uvoznih kvota i drugih ograničenja. Takođe, države članice sprovode i odgovarajuće carinske kontrole na vanjskim granicama Unije u svrhu suzbijanja svih oblika krijumčarenja, organizovanog kriminala, terorizma, pranja novca, kao i zaštite prava intelektualne svojine, osiguravanja zaštite zdravlja i sigurnosti potrošača i očuvanja životne sredine.

Pravna tekovina Carinske unije sastoji se od zakonodavstva koje je obavezujuće za sve države članice. Obaveza svake članice, ali i država kandidata, je da osposobe kapacitete za primjenu zakonodavstva, uključujući veze s relevantnim elektronskim carinskim sistemom EU i da osiguraju primjenu posebnih pravila utvrđenih u povezanim područjima pravne tekovine EU, poput spoljne trgovine.

Poglavlje Carinska unija je otvoreno na Međuvladinoj konferenciji 16. XII 2014.

30

Što nam donosi ovo poglavlje:

- 1) Veće šanse za izvoz, u EU i u treće zemlje
- 2) Niže cijene i veći izbor proizvoda iz EU za crnogorske potrošače
- 3) Povećanje kvaliteta odgovora na vanredne situacije

30. POGLAVLJE

Vanjski odnosi

Pregovarač

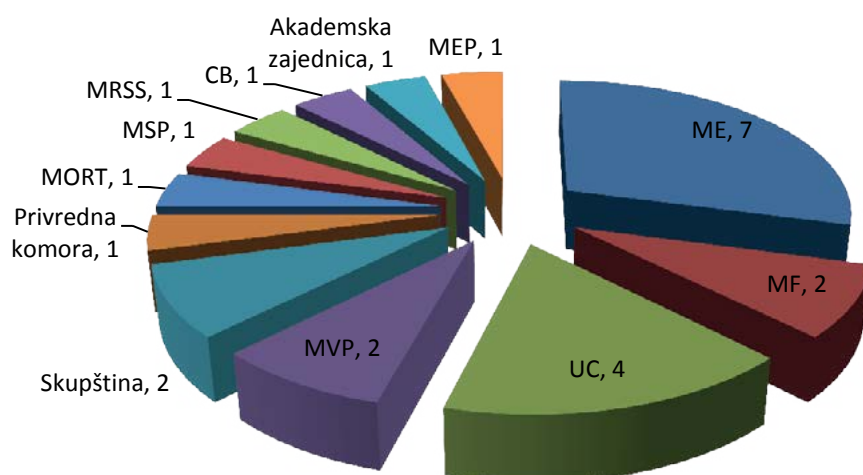
Šef RG

Radna grupa je formirana aprila 2013.

Pregovarač za ovo poglavlje je **Igor Noveljić**, sekretar Ministarstva ekonomije.

Šef radne grupe je **Goran Šćepanović**, generalni direktor za multilateralnu i regionalnu trgovinsku saradnju i ekonomske odnose s inostranstvom u Ministarstvu ekonomije.

Radnu grupu čine 24 člana, od čega 17 žena i 7 muškaraca.

Ovo poglavlje obuhvata različite aspekte djelovanja EU na međunarodnom planu, uključujući zajedničku trgovinsku politiku, bilateralne sporazume sa zemljama nečlanicama, kao i razvojnu politiku i humanitarnu pomoć.

Zajednička trgovinska politika obuhvata trgovinu robom i uslugama, komercijalne aspekte intelektualne svojine, direktne strane investicije, politiku izvoza kao i mjere zaštite trgovine. Njeni ciljevi su: doprinos razvoju svjetske trgovine, postepeno ukidanje ograničenja u međunarodnoj trgovini i direktnim stranim investicijama kao i smanjenje carinskih i drugih barijera.

Evropska unija primjenjuje veliki broj bilateralnih sporazuma koji prvenstveno obuhvataju sporazume o slobodnoj trgovini, investicijama i ekonomskoj saradnji kao i sporazume o stabilizaciji i pridruživanju. Obaveza Crne Gore, kao zemlje kandidata za članstvo u EU, je da osigura da svi sporazumi koji sadrže elemente trgovinske politike budu usklađeni s pravnom tekovinom EU.

Kada je riječ o zahtjevima u pogledu razvojne politike i humanitarne pomoći, od Crne Gore se očekuje da uskladi zakonodavstvo s pravnom tekovinom EU, međunarodnim obavezama koje prihvataju države članice i obezbijedi kapacitete za učestvovanje u ovim evropskim politikama namijenjenim zemljama u razvoju i najmanje razvijenim zemljama.

Crna Gora je otvorila pregovore o pristupanju u poglavlju 30 – Vanjski odnosi na Međuvladinoj konferenciji koja je održana 30. III 2015. u Briselu.

Crna Gora je 20. VI 2017, na Međuvladinoj konferenciji u Luksemburgu privremeno zatvorila 30. pregovaračko poglavlje – Vanjski odnosi.

31

Što nam donosi ovo poglavlje:

- 1) Veća bezbjednost crnogorskih građana uz manje troškove
- 2) Stabilna i bezbjedna država - povoljniji ambijent za strana ulaganja
- 3) Jačanje međunarodne pozicije Crne Gore

31. POGLAVLJE

Vanjska, bezbjednosna i odbrambena politika

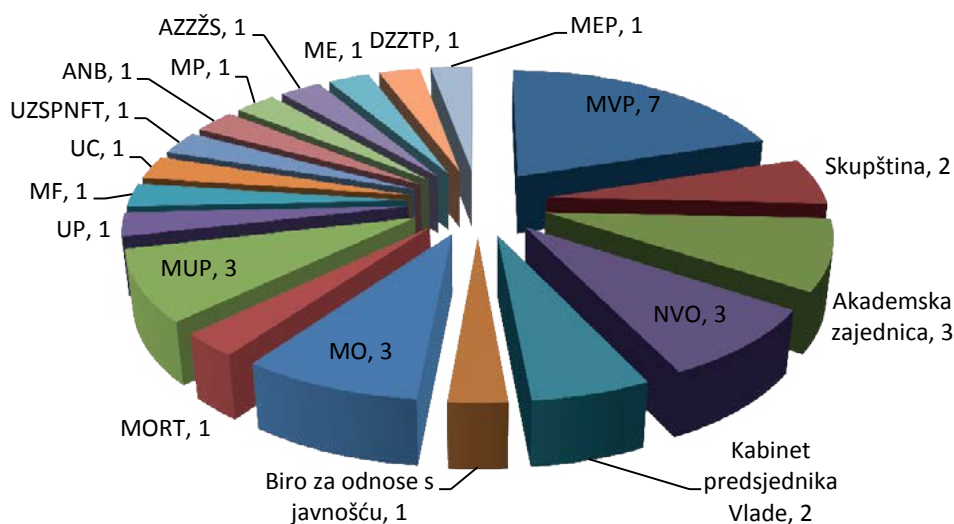

Pregovarač

Radna grupa je formirana u aprilu 2013.

Pregovarač za ovo poglavlje je ministar evropskih poslova i glavni pregovarač za vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore EU **Aleksandar Andrija Pejović**.

Radnu grupu čine 33 člana, od čega 19 žena i 14 muškaraca (27 iz državnih institucija i 6 iz civilnog sektora).

U okviru ove oblasti uređuju se pitanja odnosa države kandidata s Evropskom unijom i njenim institucijama. Ovo poglavlje se bavi pitanjima Zajedničke, vanjske i bezbjednosne politike kao i Zajedničke bezbjednosne i odbrambene politike Evropske unije. U fokusu se nalazi usaglašavanje Crne Gore s deklaracijama i odlukama Savjeta Evropske unije i visokog predstavnika za vanjsku politiku i bezbjednost.

U ovom poglavlju se pregovara o ukupnom bezbjednosnom i odbrambenom sistemu zemlje. Ono se sastoji iz više podoblasti: politički dijalog s EU, Zajednička vanjska i bezbjednosna politika, Zajednička bezbjednosna i odbrambena politika, sankcije i restriktivne mjere, saradnja s međunarodnim organizacijama (posebno Savjet Evrope i Ujedinjene nacije), borba protiv terorizma, bezbjednosne mjere i postupci za razmjenu tajnih podataka. Poglavlje Vanjska, bezbjednosna i odbrambena politika podrazumijeva i regulisanje učešća države kandidata u misijama i vojno-odbrambenim institucijama i organizacijama koje su od interesa za Evropsku uniju. U prvom redu se ističe saradnja države kandidata sa NATO-om i učešće u mirovnim misijama. Takođe, zemlja kandidat za članstvo u EU mora imati razvijen sistem kontrole naoružanja, koji se zasniva na normativnom okviru usklađenim s pravnom tekovinom EU.

Prioritetni ciljevi vanjske politike Crne Gore su članstvo u Evropskoj uniji i NATO-u, jačanje regionalne saradnje i dobrosusjedskih odnosa, kao i unapređenje bilateralne i multilateralne međunarodne saradnje. Prateći to svoje opredijeljenje, Crna Gora se u potpunosti usklađuje sa svim izjavama Savjeta EU i primjenjuje sve dogovorene sankcije i restriktivne mjere. Crna Gora i Evropska unija su 22. II 2011. potpisale Okvirni sporazum za učešće zemlje u operacijama EU za upravljanje kriznim situacijama. Na toj osnovi crnogorska vojska učestvuje u nekim civilnim i vojnim operacijama EU. Pored pomenutog, Crna Gora takođe daje doprinos civilnim i vojnim misijama NATO-a i UN-a.

Crna Gora je otvorila pregovore o pristupanju u poglavlju 31 – Vanjska, bezbjednosna i odbrambena politika na Međuvladinoj konferenciji u Luksemburgu 24. VI 2014.

32

Što nam donosi ovo poglavlje:

- 1) Planiranje finansija u skladu s potrebama i u cilju ispunjavanja precizno definisanih ciljeva
- 2) Sprečavanje zloupotrebe javnih sredstava
- 3) Sprečavanje falsifikovanja eura

32. POGLAVLJE

Finansijski nadzor

Pregovarač

Šef RG

Sekretar RG

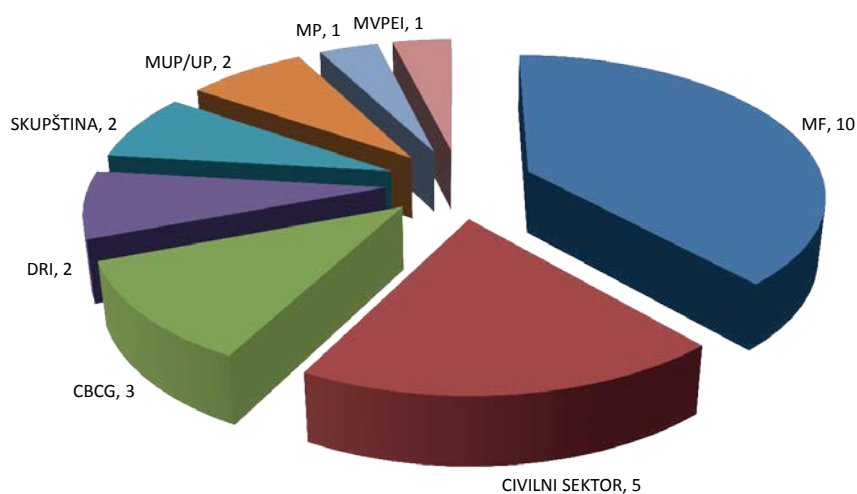
Radna grupa je formirana u aprilu 2013.

Pregovarač za ovo poglavlje je **Nikola Vukićević**, generalni direktor Direktorata za budžet u Ministarstvu finansija.

Šefica radne grupe je **Ana Krsmanović**, generalna direktorica Direktorata za centralnu harmonizaciju u Ministarstvu finansija.

Sekretar radne grupe je **Aleksandar Nikčević** iz MEP.

Radnu grupu čini 25 članova, od čega je 14 žena i 11 muškaraca (20 iz državnih institucija i 5 iz civilnog sektora).

Ovo poglavlje se odnosi na standarde, metode i međunarodno prihvaćena i u skladu s EU načela unutrašnje finansijske kontrole u javnom sektoru, kao i kontrolu trošenja sredstava iz fondova Evropske unije.

Finansijski nadzor obuhvata četiri glavne oblasti: javna unutrašnja finansijska kontrola (PIFC), eksterna revizija, zaštita finansijskih interesa EU i zaštita eura od falsifikovanja.

Osnovni ciljevi ovog poglavlja su finansijska stabilnost država članica, sprečavanje zloupotrebe finansijskih sredstava, doprinos efikasnijem, uspješnijem i odgovornijem trošenju novca iz budžeta države i EU, kao i predstavljanje značajnog mehanizma za borbu protiv korupcije.

Sistem unutrašnjih finansijskih kontrola doprinosi unapređenju discipline i transparentnosti u korišćenju javnih sredstava, sredstava EU, kao i zaštiti finansijskih interesa EU.

Crna Gora je 24. VI 2014. na Međuvladinoj konferenciji u Briselu otvorila ovo pregovaračko poglavlje, i tom prilikom EU je predstavila završna mjerila koja je neophodno ispuniti za privremeno zatvaranje pregovora u ovom poglavlju. Neke od značajnijih aktivnosti na ispunjavanju završnih mjerila koje su preduzete u dosadašnjem periodu pregovora su: uspostavljanje centralizovane budžetske inspekcije u Ministarstvu finansija, usvajanje Izmjena i dopuna Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, Strategije za borbu protiv prevara i upravljanja nepravilnostima u cilju zaštite finansijskih interesa EU za period 2015–2017. i Zakona o potvrđivanju Međunarodne konvencije o sprečavanju falsifikovanja novca.

33

Što nam donosi ovo poglavlje:

- 1) Pravo korišćenja sredstava iz budžeta EU
- 2) Budžetom EU se finansiraju obaveze i aktivnosti koje države članice ne mogu same finansirati ili koje se mogu efikasnije finansirati udruživanjem resursa
- 3) Uplate se vrše na osnovu visine bruto društvenog proizvoda (BDP-a) država članica, a svaka država članica doprinosi budžetu u skladu sa svojim mogućnostima

33. POGLAVLJE

Finansijske i budžetske odredbe

Pregovarač

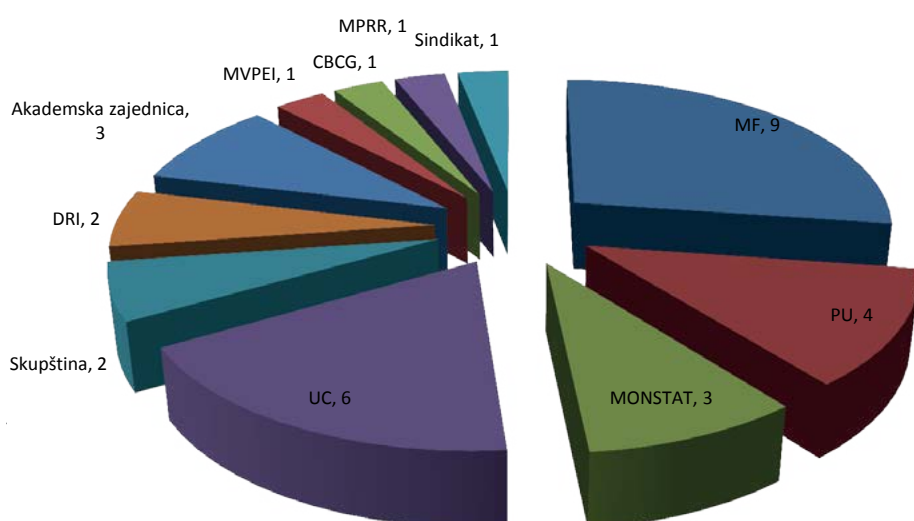
Sekretar RG

Radna grupa je formirana u aprilu 2013.

Pregovarač za ovo poglavlje je **Nikola Vukićević**, generalni direktor Direktorata za budžet u Ministarstvu finansija.

Sekretar radne grupe je **Ana Tomković** iz MEP.

Radnu grupu čine 33 člana, od čega je 14 žena i 19 muškaraca (29 iz državnih institucija i 4 iz civilnog sektora).

Budžet Evropske unije važan je alat kojim se omogućavaju i definišu odredbe politika EU u praksi. Njime se finansiraju obaveze i aktivnosti koje države članice ne mogu same finansirati ili koje se mogu efikasnije finansirati udruživanjem resursa. Međutim, kako bi svaka zemlja Evropske unije imala pravo na korišćenje sredstava iz zajedničkog budžeta EU, mora imati i obavezu uplate u budžet.

Pravni okvir u oblasti finansijskih i budžetskih odredbi sastoji se od regulativa i odluka u oblasti tradicionalnih sopstvenih sredstava (prihodi od carina), sopstvenih sredstava po osnovi poreza na dodanu vrijednost (PDV), kao i sopstvenih sredstava iz uplate država članica na temelju bruto tradicionalnog dohotka (BND). Pravna tekovina EU u ovom poglavlju ne zahtijeva direktnu izmjenu nacionalnog zakonodavstva, tj. njena tačna primjena se odnosi na zemlje članice, dok će se na Crnu Goru odnositi tek po pristupanju EU.

Od prvog dana članstva, Crna Gora će uplaćivati potrebne doprinose u zajednički budžet EU, čime će steći mogućnost da koristi određeni iznos rashoda budžeta Unije iz Kohezijskog fonda i strukturnih fondova. Budžet EU finansira ogroman niz aktivnosti, od ruralnog razvoja i zaštite životne sredine do vanjskih granica, zaštite i unapređenja ljudskih prava. EU je izdvojila 959, 988 milijardi eura za period 2014 – 2020.

Do pristupanja Evropskoj uniji, Crna Gora će biti posvećena uspostavljanju koordinacione strukture i pravila za sprovođenje kako bi se obezbijedilo ispravno izračunavanje, naplata, predviđanje, isplata i kontrola sopstvenih resursa i izvještavanje EU o sprovođenju pravila o sopstvenim sredstvima.

Crna Gora je otvorila pregovore o pristupanju u poglavlju 33 – Finansijske i budžetske odredbe na Međuvladinoj konferenciji u Briselu 16. XII 2014.

34

34. POGLAVLJE **Institucije**

Ovo poglavlje se bavi učešćem buduće države članice u radu institucija Evropske unije.

To podrazumijeva određivanje broja predstavnika u institucijama, broj glasova i način glasanja u određenim tijelima. Ovdje se, prije svega misli na broj glasova u Evropskom savjetu i Savjetu ministara EU. Precizno se utvrđuje koji broj glasova će buduća država članica imati kada se odlučuje u okviru Savjeta u slučajevima kada se odluke donose kvalifikovanim većinom.

Svaka država pristupanjem dobija mogućnost da dobije i jednog komesara u sastavu Evropske komisije. Kada je riječ o Evropskom parlamentu, država stupanjem u članstvo ima pravo da njeni državljani budu birani za članove Evropskog parlamenta, kao i da njeni građani glasaju. Lisabonski ugovor je odredio ukupan broj poslanika Evropskog parlamenta. Koliko će svaka država članica imati poslanika u kom sazivu, određuje Savjet EU prije svih izbora.

Nakon pristupanja, nova država članica stiče pravo da imenuje sudiju u Sud Evropske unije. Takođe, guverneri narodnih banaka svake države članice učestvuju u radu Evropske centralne banke. Osim toga, svaka država članica ima svog predstavnika u Evropskom revizorskom sudu, Evropskom ekonomskom i socijalnom komitetu, Komitetu regiona i dr.

35

35. POGLAVLJE

Ostala pitanja

Ovo poglavlje će se pregovarati na samom kraju procesa. Ono uključuje sva pitanja koja se javljaju tokom pregovora a nijesu obuhvaćena nekim drugim poglavljem pravne tekovine.

Kancelarija za podršku glavnom pregovaraču

Kancelarija glavnog pregovarača obavlja poslove iz domena: podrške realizaciji poslova i dnevnih aktivnosti glavnog pregovarača, organizacije i praćenja sastanaka glavnog pregovarača s domaćim i stranim predstavnicima u zemlji i inostranstvu, pripreme sastanaka i posjete glavnog pregovarača, kao i učešća na javnim događajima. Kancelarija koordinira poslove s pregovaračkom strukturom i ostalim relevantnim subjektima procesa pristupanja. Dio Kancelarije glavnog pregovarača, koji svoju djelatnost vrši u okviru Misije Crne Gore pri Evropskoj uniji, prevashodno je usmjeren na komunikaciju s predstavnicima institucija Evropske unije, u prvom redu Evropske komisije i Savjeta, kao i stalnim predstavništvima država članica pri EU. Kancelarija glavnog pregovarača u Misiji Crne Gore pri EU predstavlja kanal komunikacije pregovaračke strukture (na operativnom planu pregovarača, šefova i sekretara radnih grupa za pripremu pregovora o poglavljima) s Evropskom komisijom. Zadužena je za koordinaciju dostave materijala i dokumenata iz pregovaračkog procesa u oba smjera, između pregovaračke strukture i EU.

Kancelarija glavnog pregovarača ima devet članova, od kojih su šest u Podgorici i tri u Briselu. Njenim radom rukovodi šef Kancelarije.

Sekretarijat pregovaračke grupe

Sekretarijat Pregovaračke grupe, je zadužen za koordiniranje poslova koji proi-
zlaže iz pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji, pripremu analitičkog pregleda usklađenosti zakonodavstva CG s pravnom tekovinom EU; izradu izvještaja tokom pregovora, tehničku pripremu za rad radnih grupa za pregovore po pojedinim poglavljima, tehničku pripremu predloga pregovaračkih pozicija, pripremu sastanaka Državne delegacije i Pregovaračke grupe i koordinaciju elektronske baze podataka za praćenje pregovora. Sekretarijat je formiran u februaru 2012. Odlukom o uspostavljanju strukture za pregovore o pristupanju Crne Gore EU. Sekretarijat ima osamnaest članova, predstavnika MEP, a njegovim radom rukovodi sekretar Pregovaračke grupe, koga na predlog šefa Državne delegacije i uz saglasnost glavnog pregovarača imenuje i razrješava Vlada.

Jelena BURZAN
Sekretar Pregovaračke grupe

Marko MRDAK
Sekretar RG 7, 8

Aleksandar NIKČEVIĆ
Sekretar RG 4, 17, 32

Melita RASTODER
Sekretar RG 2, 10, 19

Danica MIJATOVIĆ
Sekretar RG 3

Mitar ĐUROVIĆ
Sekretar RG 27

Miloš VUJOVIĆ
Sekretar RG 9, 29

Ana TOMKOVIĆ
Sekretar RG 18, 33

Anđela ŠĆEPANOVIĆ
Sekretar RG 25, 26, 28

Bojan VUJOVIĆ
Sekretar RG 22

Tatjana TOMIĆ
Sekretar RG 1, 6, 20

Violeta BERIŠAJ
Sekretar RG 23

Miloš RADONJIĆ
Sekretar RG 24

Andrej ORLANDIĆ
Sekretar RG 14, 15, 21

Umjesto završne riječi

Uspjeh koji smo ostvarili na evropskom putu, nakon pet godina pregovora, rezultat je višegodišnjih temeljnih priprema, dobre organizacije i koordinacije posla, marljivog rada, ozbiljnosti i odgovornosti.

Pregovaračka struktura, koja broji više od 1300 ljudi direktno uključenih u pregovore, dala je nemjerljiv doprinos u ispunjavanju evropskih zadataka i napredovanju prema članstvu u EU. Takođe, cijelo crnogorsko društvo je pokazalo izuzetnu posvećenost, duh saradnje i zajedništva u ostvarenju zajedničke misije – budućeg članstva Crne Gore u EU.

Rezultat raduje, ali i obavezuje da istim tempom, kvalitetom i posvećenošću nastavimo dalje. Svjesni smo da trčimo najvažniju dionicu evropskog maratona i da rezultat, u najvećoj mjeri, zavisi od nas. Motiv više je to što reforme ne sprovodimo zbog Unije nego zbog nas samih, zbog višeg kvaliteta života i bolje budućnosti svih nas.

Nakon pet godina pregovora možemo reći da smo postavili sigurne i dobre temelje naše evropske budućnosti. I više od toga. Spremni smo da u narednom periodu nastavimo odlučnim koracima prema Evropi.

Impressum

Izdavač

Ministarstvo evropskih poslova
Bulevar revolucije 15
81 000 Podgorica
Crna Gora

T +382 20 416 360

www.mep.gov.me

e- mail: kabinet@mep.gov.me

Godina izdavanja

Jun 2017

Štampa

Copy Center

Dizajn

Ana Matić

Fotografije

Ministarstvo evropskih poslova

Autor

Ministarstvo evropskih poslova

Štampu ove publikacije podržalo je Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH u ime Ministarstva za ekonomsku saradnju i razvoj Savezne Republike Njemačke, u okviru projekta Otvoreni regionalni fond za Jugoistočnu Evropu - Promocija evropskih integracija putem regionalne saradnje.

Published by

